చెంచుల భూగోళం

స్థానికంగా బతికే ఏ జాతి జ్ఞానమైనా తెలుసుకోవాలంటే ఎదురుగా కనిపించే స్థలాలపేర్లు వాటి వివరాలతో ప్రారంభించడం సులభమైన పద్ధతి. వాటితో పటం గీస్తూ, వారిని మాటలలోకి దించవచ్చు సమాచారం సేకరించవచ్చు. అటవీహక్కుల గుర్తింపుకు ఈ కొండ గుర్తులవంటి స్థలాలపేర్లు చాలా అవసరం.

MANDALS IN NALLAMALA FOREST DISTRICT WISE

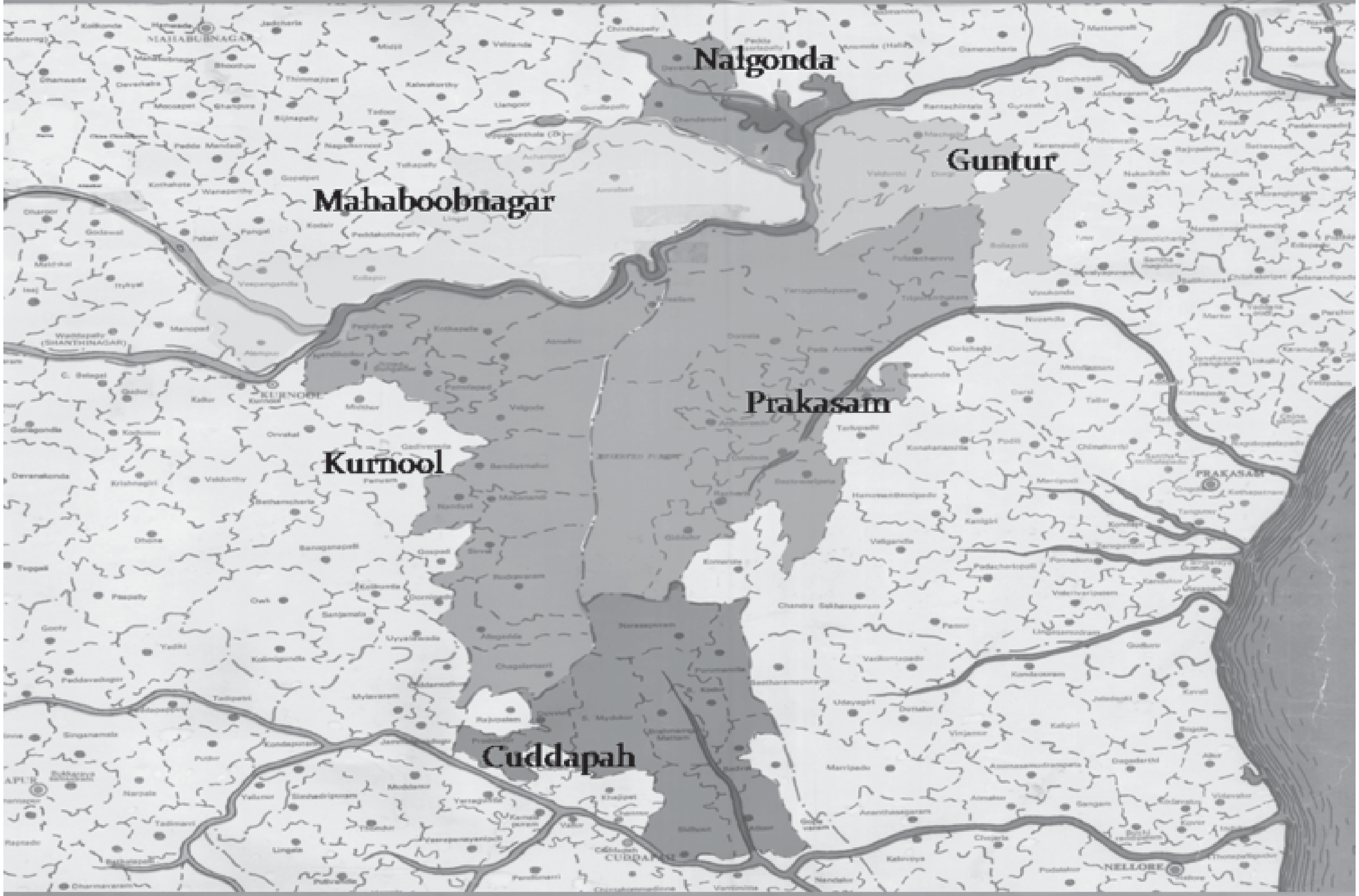

చింతల పరిసరాలు (దోర్నాల-శ్రీశైలందారిలో)

కనకలగుండం : దీని అసలు పేరు కన్యకలగుండం. కన్నెకలు అంటే దేవకన్యలు. ఈ గుండంలో దేవకన్నెకలు ఏడుగురు అక్కచెల్లెళ్ళు రోజూ స్నానంచేస్తుంటారు. చెంచురావగాళ్లు ఈ విషయం కనిపెట్టారు. అందువల్ల పెద్దోళ్ళు (ముందు తరంవారు) దాంట్లో దిగేవారు కారు. ఇప్పుడున్నది కుర్రకారుకాబట్టి కళ్ళుమూసుకుని గుండంలో దిగివస్తున్నారుగాని పెద్దలెప్పుడూ ఈ గుండం నీళ్ళలో కాలుకూడా పెట్టేవారుకాదు.

ఒకవేళ ఎవరైన ఈగుండంలోకి దిగితే కన్నికలు తప్పనిసరిగా పట్టేవట. కన్నెకలు పట్టడం అంటే ఈగుండంలో ఎవరైతేదిగి పైకివస్తారో, వాళ్ళు ఇంటికి వచ్చేటప్పటికి జ్వరమో, రోగమో వస్తుంది. మూలికావైద్యంచేసినా, గోలీలుమింగినా, సూదులువేయించినా జ్వరం తగ్గదు. అప్పుడు గద్దె చూపిస్తారు. ఈ గద్దెలో నీవు ఫలానచోట గుండంలో దూకావు. నీకు కన్నెలు అమరుకున్నాయి అని చెపుతాడు.

అప్పుడు నైవేద్యంకోసం బియ్యం, పప్పు, పసుపు, కుంకుమ, రవిక తీసుకొని ఒక ఎండపొద్దు (మధ్యాహ్నంసమయం) గుండం దగ్గరికిపోయి అమ్మా! మా పిలగాడిది తప్పయింది. నీకు నైవేద్యంచేస్తున్నాం. ఆడ్ని వదిలిపెట్టమ్మా! అని మొక్కి పిల్లగాడ్ని వెంటనే ఇంటికి పంపిస్తారు. తరువాత బియ్యం, పప్పు వండుకుతిని పసుపు, కుంకుమ, గాజులు ఆ గుండంలో కలిపి వస్తారు. ఒకవేళ వండిన నైవేద్యం మిగిలితే చెట్టుపైనకట్టి, ఇండ్లకు వచ్చి, మరలవెళ్ళి మిగల్చకుండా తినిరావాలి. ఇలా చేసిన వెంటనే పిల్లగాడికి జ్వరం తగ్గి బాగవుతుంది. నైవేద్యం మిగిల్చి కిందపడేయకూడదు.

పర్వతంమోటు : ఇది రెండువాగులు కలిపే ప్రాంతం. ఇక్కడ ఎండాకాలంలోకూడా నీళ్ళుంటాయి. ఒకవేళ ఇక్కడ నీళ్ళు లేకపోతే పైన కొండమీద ఒకదొన మాదిరిగా ఉంది. దానిలో ఎప్పుడూ నీళ్ళుంటాయి. అందువల్ల ఇక్కడ మోటు(ఉచ్చు) పెట్టుకొని ఉంటారు. ఈ ప్రాంతంలో ఎక్కువగా 'కొండముచ్చుమోటు' పెట్టేవారు. ఈ పర్వతందగ్గర మోటు పెడతారు కాబట్టి దీన్ని పర్వతంమోటు అంటారు.

బోడిపోతన్న చర్రి : బోడిపోతన్న అనేవాడు ఈ సర్రిలో తేనెలు తీస్తూ పడిచనిపోయి ఉంటాడు. అందువల్ల ఇదిబోడిపోతన్నసర్రి. ఈ సర్రిలో తేనెలు ఎక్కువగా ఉంటాయి. ఈ సర్రిలో తేనెలు 'చింతల' చెంచులు నేటికి తీసుకుంటున్నారు.

గుడిసెలకాడి కొండ : ఈ కొండకుదగ్గరగా గుడిసెలు వేసుకున్నారు.

పుల్లలమ్మ గుడి : ఈ గుడి పుల్లమ్మవాగు ఒడ్డున ఉన్నది. పుల్లలమ్మ ప్రకాశంజిల్లా యడవల్లి గ్రామ కాపురస్థురాలు. ఒకప్పుడు ఈమెకు తోకపల్లెనుండి ఇక్కడివరకూ మాన్యం ఉంది. ఈ పుల్లలమ్మ మొగుడ్ని తీసుకొని, పర్వతం, స్వామిదర్శనానికి పోతుంటే ఈ వాగు వద్దకు చేరుకునే సమయానికి మొగుడికి గత్తర వచ్చి(కలరా) చనిపోయాడు. అపుడు పుల్లలమ్మ మొగుణ్ణి అక్కడే మట్టిచేసి(ఖననం) స్వామి పేరున లింగం నిలబెట్టి గుడికట్టించింది. వీరి వంశస్థులు ప్రతిసంవత్సరం శివరాత్రికి ఒకసారి వచ్చి పర్వతంపోయే భక్తులకు, చెంచులకు మూడురోజులు అన్నదానం చేసి వెళుతుండేవారు. ఈప్రక్క ప్రవహించే వాగును పుల్లలమ్మవాగని, పుల్లలమ్మగుడివాగు అని పిలుస్తారు. గత పదిసంవత్సరాలుగా ఈ గుడిదగ్గర శివరాత్రికి నిర్వహించే అన్నదానకార్యక్రమం చేయటంలేదు, ఆపుకున్నారు.

జంగంమిద్దెలు : ఇక్కడ మిద్దెలు ఉన్నాయి. బావి ఉంది. పిట్టగోడలున్నాయి. ఇది శ్రీశైలం ప్రధానమార్గం. అంతేకాకుండా ఈ చుట్టుప్రక్కల చెంచుగూడేలకు, ఈ జంగంమిద్దెలు కూడలిగా భావిస్తారు. అటు తెలుగురాయని చెరువుకు, ఇటుమర్రిపాలెంకు, ఒక ప్రక్కచింతలకు, మరోపక్క తుమ్మలబైలుకు తరువాతమెట్టె అయిన పెద్దారుట్లకు అన్నిటికి కేంద్రబిందువుగా ఉంది. ఈప్రాంతంలో మంచికర్ర దొరుకుతుంది. చెంచులు తమ గృహ అవసరాలకుగాని ఇతరత్రా అవసరాలకుగాని ఇక్కడినుండే కర్రతెచ్చుకొని వాడుకుంటారు. గతంలో జంగంవారు ఇక్కడ మిద్దెల్లో ఉండేవారు, కాలక్రమేణా మిద్దెలు పడిపోయి పిట్టగోడలు చరిత్రకు ఆనవాళ్ళుగామిగిలాయి. ఇక్కడ సాగుభూమికూడా ఉంది. మర్రిపాలెం చెంచులు సుమారు ఆరు సంవత్సరాలు ఇక్కడ వ్యవసాయం చేశారు. భ్రమరాంబ చెంచు కాలనీకి వలసపోయారు. అప్పటినుండి ఈ భూములు సాగులేక తుప్పలు పెరిగి అడవిలా తయారైంది.

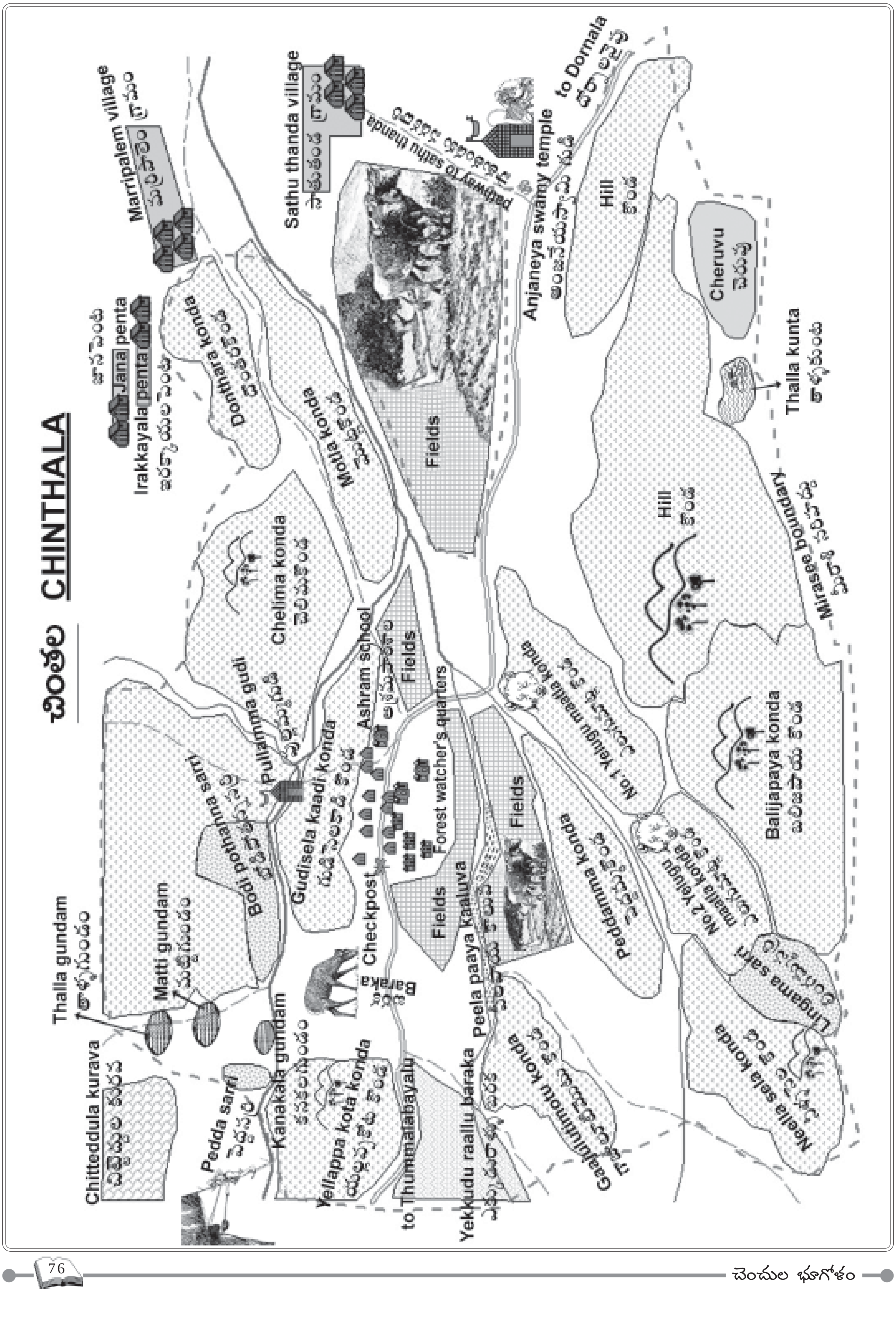
చింతల CHINTHALA
Thalla gundam
Chitteddula kurava
Matti gundam
Pedda sarri
Kanakala gundam
Yellappa kota konda
Bodi pothamma sarri
Pullamma gudi
Gudisela kaadi konda
Checkpost
Baraka
Ashram school
Forest watcher's quarters
Fields
Chelima konda
Irakkayala penta
Jana penta
Donthara konda
Motla konda
Marripalem village
Sathu thanda village
pathway to sathu thanda
Anjaneya swamy temple
to Dornala
Hill
Cheruvu
Thalla kunta
Mirasee boundary
No.1 Velugu maala konda
No.2 Velugu maala konda
Balijapaya konda
Peddamma konda
Peela paaya Kaaluva
Yekkudu raallu baraka
to Thummalabayalu
Gaajulamotu konda
Lingama sarri
Neella sela konda

ఇరక్కాయలపెంట : గతంలో ఇక్కడ పెంట ఉండేది. దీని పేరు ములక్కాయలపెంట. ఈ పెంటలో ములక్కాయలు విరగకాసేవి. చుట్టుపక్క పెంటలవాళ్లుకూడా ఇక్కడినుండి ములక్కాయలు పట్టుకెళ్లి ఎక్కువగా వండుకునేది. ఈ ములక్కాలయను ఉడకలతో (అడవి వంకాయలలాగా ఉంటాయి) కలిపి వండుకుతీనేవారు. ములక్కాయలపెంట ఇంకొకటి ఉండడంవల్ల, కాయలు విరగ్గాసేవి కాబట్టి దీనిని ఇరక్కాయలపెంట అని పేరు మార్చారు.

చెలమకొండ : ఈ కొండదగ్గర చెలమ ఉంది. ఇది కర్రెద్దులగుండంవాగుకు దగ్గరలోఉంది.

జానపెంట : ఈ పెంటలో జానపండ్లు ఎక్కువగా ఉండేవి. నేడు ఈ పెంటలేదు. లేచిపోయారు.

దొంతరగుండ్ల కొండ : ఇక్కడ కొండగుండ్లు దొంతరలాగా పేర్చినట్లు ఉంటాయి. ఇక్కడ గుండంకూడా ఉంది.

తలకుంట : రెండుకొండలకు మధ్యలో చదరం ఉంది. ఇది వెన్నులాగా ఉంది. ఇక్కడ కుంట ఉంది. బ్రిటీషుప్రభుత్వం హయాంలో ఈ రెండుకొండలకు కలిపి చదరంలో కట్టకం కట్టారు. అది తెగిపోయింది. దీన్ని ఎన్నుకుంట అనికూడా అంటారు. ఇక్కడ మరల కట్టకడితే చాలా నీళ్లు నిల్వ ఉంటాయి.

ఎలుగుమాట్లుకొండ : గతంలో ఇక్కడ ఎలుగుల సంచారం బాగా ఎక్కువగా ఉండేది. ఇక్కడ ఎలుగులు ఎప్పుడూ మాటేసి ఉండేవట.

బలిజపాయ కొండ : ఈ కొండ బలిజపాయగూడెంకు దగ్గరగా ఉంది. ఈ కొండ దిగితే బలిజపాయ గ్రామం తగులుతుంది.

నీళ్ళసెల కొండ : ఈ కొండమీద నీళ్ళసెల ఉంది. దీనిలో నీళ్ళెపుడూ ఉంటాయి. నీళ్లు చల్లగా ఉంటాయి. కాలువ ఒడ్డున పెద్దమట్టిచెట్టు ఉంది. ఈనీళ్ళవాగు కొండపైనుండి కిందికి దిగుతుంది.

పేలపాయరస్తా : ఆ కొండకు, ఈ కొండకు మధ్య పెద్దపాయ ఉంది. ఇది చాలా పొడవుగా ఉండే పాయ.

ఎక్కుడురాళ్ళు : ఈ ఎక్కుడురాళ్ళు రెండురకాలుగా ఉన్నాయి. పెద్ద ఎక్కుడురాళ్ళు, చిన్న ఎక్కుడురాళ్ళు. ఇక్కడ కొండకట్టువలకు రాళ్లు రాళ్లుగా ఉండి ఎక్కుడు ఉంది. పెద్దరాళ్లుఉన్న కట్టువలను పెద్దెక్కుడు రాళ్ళని, చిన్నచిన్నరాళ్లు ఉన్న కట్టువలను చిన్నెక్కుడురాళ్లని అంటారు. ఇది నల్లఎలుగులపెంటకు పెద్దచేమకు మధ్య ఉంది.

గాజులూటిమోటు : గతంలో ఇక్కడ పెంట ఉండేది. గాజులోళ్ళు మాటుపెట్టి ఇక్కడ జంతువులను పట్టేవారట. ఇప్పటికీ ఇక్కడ కుండపెంకులు, చేలు, చేలగట్లు ఉన్నాయి. ఇప్పుడుఇక్కడ పెంట లేదు. ఖాళీచేసి పోయారు.

రంపపుకోత గుంతలు : ఒకప్పుడు ఈ బరకలో పెద్దపెద్ద ఏపచెట్లు ఉండేవి. వాటిని రంపాలతో కోసి లారీల్లోకి ఎక్కించుకు పోయేవారు. మార్కాపురానికి చెందిన బుడ్డకోటయ్య అనే కలపవ్యాపారి ఈ చెట్లు మాత్రమేకాక ఈప్రాంతంలో మొత్తంకలప తోలుకుపోయాడట. చెట్లు కొట్టేసి రంపాలతో కోశారు కాబట్టి ఇక్కడ గుంతలు ఏర్పడ్డాయి.

మద్దిగుండం : ఇక్కడ గుండం ఉంది. ఈ గుండంచుట్టూ మద్దిచెట్లు (నీరు మద్దిచెట్లు) ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

తలగుండం : ఇక్కడ గుండం ఉంది. ఇది తల ఆకారంలో ఉంటుంది. ఒకపక్క కొండ ఉంది. ముందు బాగాఖాళీగా ఉంది. మళ్ళీ అటు ఇటు కొండలకు ఆని గుండం ఉంటుంది. రొట్టె సగంవిరిస్తే ఎలా ఉంటుందో అలా ఉంటుంది. తలకొట్టినట్టు ఉందని దీన్ని తలగుండం అని పిలుస్తారు.

తుమ్మలబయలు పరిసరాలు

ఈ దొన మొత్తం పెద్దబండ. ఈ బండమీద దొన ఉంది. ఇందులో ఎప్పుడూ పాతనీళ్ళుంటాయి. వర్షం పడితే చాలు ఈ దొన వెంటనే నిండిపోతుంది. ఇది చెలమ కాదు దొన. ఇక్కడ ఎప్పుడూ పెద్దపాము(కొండచిలువ) ఉంటుంది. ఎండలు ఎక్కువగా ఉన్నప్పుడు ఆ వేడికి తట్టుకోలేక పెద్దపాము ఇందులోకి వచ్చి పడుకుంటుంది లేదా ఆకలి అయినప్పుడు ఈ దొనదగ్గర డొంక(మాటు) వేసుకొని కాచుక్కూర్చుంటుంది. ఏదైనా జంతువు నీళ్లు తాగడానికి వచ్చినపుడు దాన్ని వెంటనే పడగొట్టి తింటుంది. ఇలా పెద్దపాములు ఈ దొనదగ్గర ఎక్కువగా ఉంటాయి.

ఇది బడగానికుంటదగ్గరలో ఉంది. ఈ ప్రదేశాన్ని జంతువులుతొక్కి మన్నుతిని గుంతలా చేశాయి. ఈ గుంతలో వర్షాకాలంలో నీళ్లుంటాయి. ఈగుంత చిన్నది.

ఇది జంతువులు తొక్కి కుంటలా ఏర్పడింది. మూడుతరాల ముందు జంతువులు విపరీతంగా ఉండేవి. ఇక్కడకు వచ్చి పొర్లి, దొర్లి మన్నును మెత్తగాచేసి, ఉప్పగా ఉండే ఆ మన్ను తినిపోయేవి. ఈ నేలలో సుద్ద కలిసి ఉండటంవల్ల ఇక్కడి మన్నుకు ఉప్పదనం వస్తుంది. జంతువులు ఇలా సుద్దగాని, మన్నుగాని తినడాన్ని చెంచులు 'జాడ' అని పిలుస్తారు. ఈ జాడలలో మన్నును, సుద్దను తినడంవల్ల గుంతలుగా ఏర్పడతాయి. వర్షాకాలంలో ఈ గుంతలలో కణుతులు, దుప్పులు, రెండుమూడు పులులు, పిల్లలతల్లులు ఈ నీటిలో బాగా పొర్లాడతాయి. అలా పొర్లాడినపుడు వీటి వంటికి మట్టి అంటుకుంటుంది. తర్వాత ఈ కుంటనుండి లేచివెళ్లి వేరేచోట ఈమట్టిని దులుపుతాయి. అలా కుంట పెద్దదిగా ఏర్పడింది. ఈ మట్టి(బురద)పాలలాగా తెల్లగా ఉంటుంది. కణితులు, దుప్పులు పొర్లాడినపుడు కుంటంతా తెల్లగా, జంతువుల వంటికి పట్టిన మట్టిసుద్ద ఎండి తెల్లగా కనిపిస్తాయి. 'దొర్లాడి అచ్చినర్రా!' అని అంటారు. ఈ మట్టిపైనుండి కొట్టుకు వస్తుంది. సుద్దమన్ను పాలలాగ తెల్లగ ఉండడంవల్ల, ఈ కుంటను జంతువులు జాడద్వారా ఏర్పాటుచేయడంవల్ల దీన్ని పాలమానుకుంట అని అంటారు. గతంలో చెంచులు ఇక్కడ మోటు(వల) పెట్టేది. అడవి ఎంత తిరిగినా వేట జరగనపుడు ఏమీదొరకనపుడు ఈ పాలమానుకుంట వచ్చి మోటుపెట్టుకొని కూర్చుంటారు. ఏదోఒక జంతువును కొట్టితెచ్చుకొని వండుకు తింటారు.

ఒక బండకు దిన్నెకు ఉండే వాలును (ఎక్కుడును) ఎగమోర అంటారు. ఈ దిన్నెకు వాలు బాగా ఎక్కువగా ఉండడంవల్ల చేతులతో మోకాళ్ళపై బోటుపెట్టుకొని ఎక్కాలి కాబట్టి ఇది ఎగమోర దిన్నె.

ఈ కట్టువలో నిమ్మిపండ్లచెట్లు ఎక్కువగాఉన్నాయి. ఇప్పటికీ ఒక పెద్దమాను ప్రతిసంవత్సరం ఎక్కువ పండ్లు కాస్తుంది. నిమ్మిపండ్ల కాలంలో చెంచులు పోయి ఈ నిమ్మిపండ్లు ఏరుకొని తింటారు. అదే సమయంలో ఎలుగులుకూడా వచ్చి నిమ్మిపండ్లు ఏరుకు తింటాయి. ఇక్కడ ఎలుగులుమాత్రం ఇంతవరకు ఎవ్వరిని కరవలేదు. నిమ్మికాయల సమయంలోనయితే అసలు కరవనేలేదు. ఇలా చెంచులు-ఎలుగులు సర్దుకుపోతున్నారు. ఒకరివల్ల మరొకరికి ప్రమాదం, భయంలేదు.

ఈర్లకాడి కొండ-చేనుకొండమధ్యలో ఈ కట్టువ ఉంది. ఈ కట్టువ నిండా నిమ్మమాకులు ఎక్కువగా ఉన్నాయి.

ఈ కొండమీద చినసామివీరుడు దేవర ఉన్నాడు. ఇతను భూమనికులం వాళ్ల దేవర. చినసామివీరుడు ఈ కురవపై వెలియడానికి ఒకకథ చెపుతారు. బొమ్మలాపురం బొమ్మల్లాంటి ఆడవాళ్ళకి ప్రసిద్ధి. ఎవరైనా అందమైన ఆడవాళ్ళు కనబడితే వారిని 'బొమ్మలాపురంపట్లురా' అని ఇట్టే చెప్పేసేవారట. దీనికి కారణం బొమ్మలాపురంలో ఒకబావి ఉండేదట. ఆ వూరి జనమంతా ఆ నీటినే తాగే వారట. అందువల్ల బొమ్మల్లాంటి అందమైన పిల్లలు పుడుతున్నారట. అయితే అప్పట్లో పరాయిరాజులబెడద, దొంగలబెడద, వీరులభయం ఎక్కువగా ఉండేది. వీరుడు అనేవాడు దాడిచేసి బొమ్మల్లాంటి ఆడవాళ్ళను తీసుకుపోయేవాడు. అప్పట్లో చెంచుల దేవతలు బహిరంగంగా సంచరించేవారు. భూమనోళ్ళ కులందేవర అయిన చినసామివీరుడు అడవిలో తిరుగుతుండగా అందమైన ఆడపిల్లలు గడ్డికోసుకొని పోతుండటంచూసి వాళ్ళను అనుసరించాడు. ఆ ఆడపిల్లలంతా బొమ్మలాపురం వెళ్ళారు. అందులో ఒకచిన్నది చినసామి వీరుడికి బాగానచ్చింది. 'దేవర' కాబట్టి ఆ అమ్మాయిని లొంగదీసుకుని ఉంచుకున్నాడు. సరసాలు బాగానే సాగిస్తూ బొమ్మలాపురం వెళ్లివస్తూ ఉన్నాడు. ఈ విషయం బొమ్మలాపురం పెద్దలకు తెలిసింది. పెద్దలంతా జమఅయి చినసామి వీరుడ్ని ఎలాగైనా తరమాలి అని

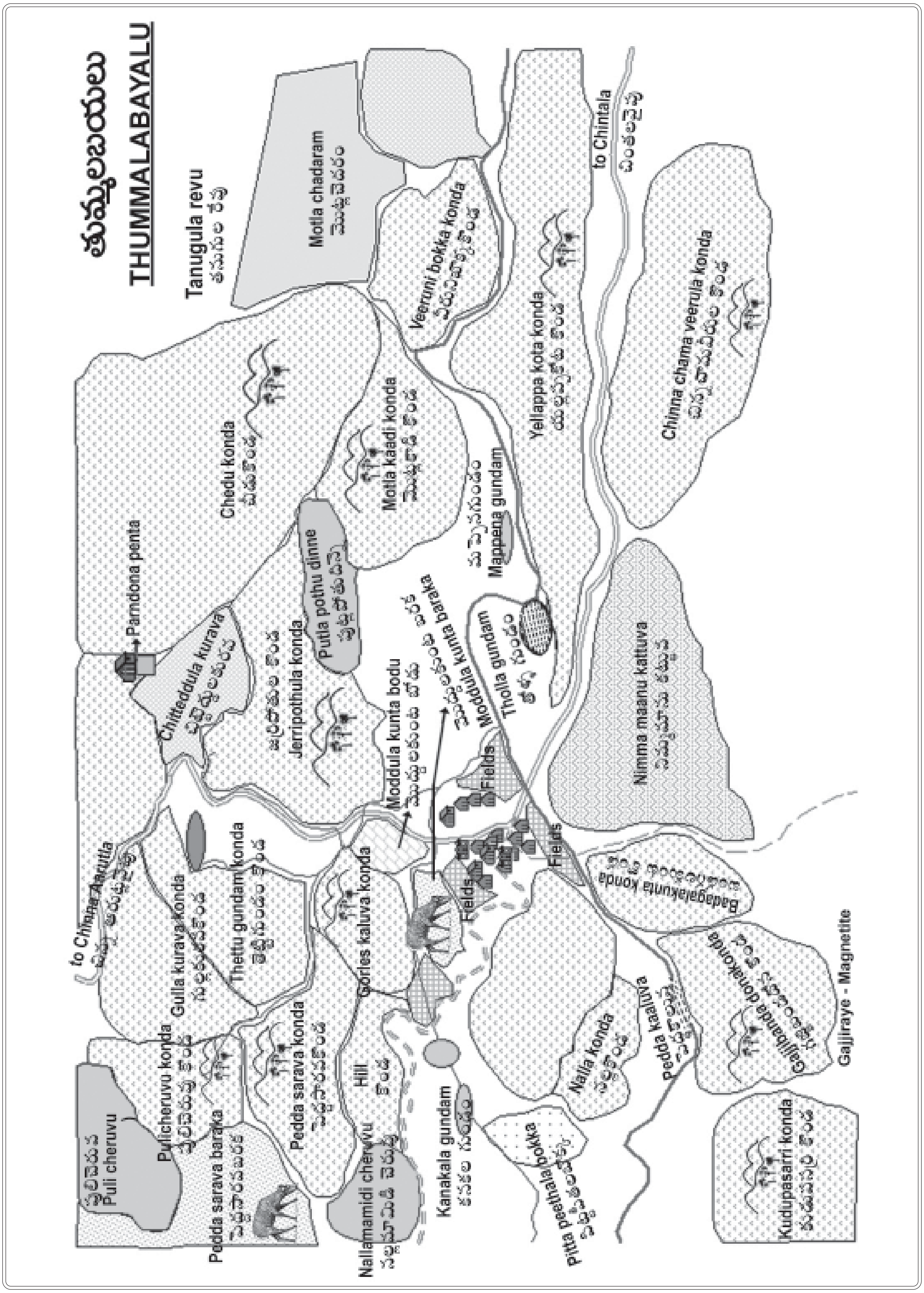
THUMMALABAYALU
Tanugula revu
Motla chadaram
to Chintala
Veeruni bokka konda
Yellappa kota konda
Chinna chama veerula konda
Chedu konda
Motla kaadi konda
Parndona penta
Putla pothu dinne
Mappena gundam
Chitteddula kurava
Jerripothula konda
Moddula kunta bodu
Moddula kunta baraka
Tholla gundam
Nimma maanu kattuva
Fields
to Chinna Aarutla
Gulla kurava konda
Thettu gundam konda
Gorles kaluva konda
Badagalakunta konda
Pulicheruvu konda
Pedda sarava konda
Hill
Natla konda
Pedda kaaluva
Gajjibanda donakonda
Gajjiraye - Magnetite
Puli cheruvu
Pedda sarava baraka
Nallamamidi cheruvu
Kanakala gundam
Pitta peethala bokka
Kudupasarri konda

ఒకరోజు కాపలావేశారు. చినసామివీరుడు రోజూలాగే రానే వచ్చాడు. వెంటనే బొమ్మలాపురం పెద్దలంతా వాడిపై పడ్డారు. వీడు వాళ్ళందర్నీ తప్పించుకొని పరుగు మొదలుపెట్టాడు. ఉరికి ఉరికి తుమ్మలబయలుకు వచ్చేటప్పటికి ఆ కురవమీద బండ(శిల) అయిపోయాడు. అందువల్ల ఆ కురవను చినసామి వీరుడికొండ, ఇర్లకొండ అని పిలుస్తారు. ఈ దేవరశిల తుమ్మలబయలు దాటాక దిగువ మొదలయ్యే (చింతలకు) ప్రాంతంలో రోడ్డుకు ఎడమపక్కగా ఉంది. చెంచులు అప్పుడప్పుడు దీనికి పూజలు చేస్తుంటారు.

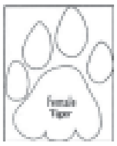

TIGER ACTIVITY AREAS

The different tiger potential trails and the evidence connect areas suggest that at least some of them are used by tigers to move long distance. The Critical analysis of the pugmark study reveals that three different tigers move between Pulicheruvu and Paddarutla using the same trails. It has also been established that these tigers used these trails on different days. Mother and cub are seen Pullaladonu area.

On several occasion villagers at Thummalabailu saw tigers and conveyed the information to us. The travelers on main road also reported direct sightings of tigers by the roadside on few occasions. On several occasions during field trips, the author found the pugmarks on Thummalabailu – Chama path, Yerranelagundam, Modulakunta-Thettagundam area. One small tiger moves from Thummalabailu area to Pulicheruv and returns to Thummalabailu without proceeding to Peddarutla. This also visits occasionally Yerranelagundam area.

Tigers are also very active in the Chama valley. Thummalabailu is connected to Chama valley by one prominent game trail. This trail goes south past Yerrabaraka and continuous due south down a large hill to Peddachama village. Along this trail, found many pugmarks and scats. A mother tigress and cub that moves in the Chama valley from Peddachama to Kuthupa and most likely to Thummalabailu. Chamma villagers also reported having seen two tigers together.

Thummalabailu is home to a tigerss and cub that comes from Chama valley. It is also home to one small tiger that travels to Pulicheruvu. Both sets of tigers seem to use common paths near Yerranelagundam that provide access to the West (Badagalakunta) and the South (Chamma). A tiger is reported regularly near Pullamma Gudi at the foothills of Chinthala.

At least three different tigers were found near Pecheruvu village. This tigers converge in the central Pecheruvu plateau during January, February, for mating and then disperse again in to the hilly areas. A large male tiger uses the area from Pullaladonu to Pecheruvu covering distance of 20-25 kms.

Tiger presence was also found on the trail to Nakkanti and continued to the Palutla and Guttalachenu. Several live stock kills were also been reported. Alatam is another such place frequently visited by the tiger. Pugmarks were also found south of Peddamanthanala, Chinnamorusu close to Bairluty area. The Rollapenta Pecheruvu trail is famous for tiger walk. The habit near Duruvasulacheruvu now the tiger re-visiting this area and uses the trail from lassaragandam - Duruvasulacheruvu - Yerradhari - Thurakapalli. Tiger kills are also reported from these areas.

Management Plan, Nagarjunasagar - Srisailam Tiger Reserve, 2005

నాగార్జున
సాగర్
-శ్రీశైలం
పులుల
అభయారణ్యం

అప్పాపూర్ పరిసరాలు (మహబూబ్‌నగర్‌జిల్లా)

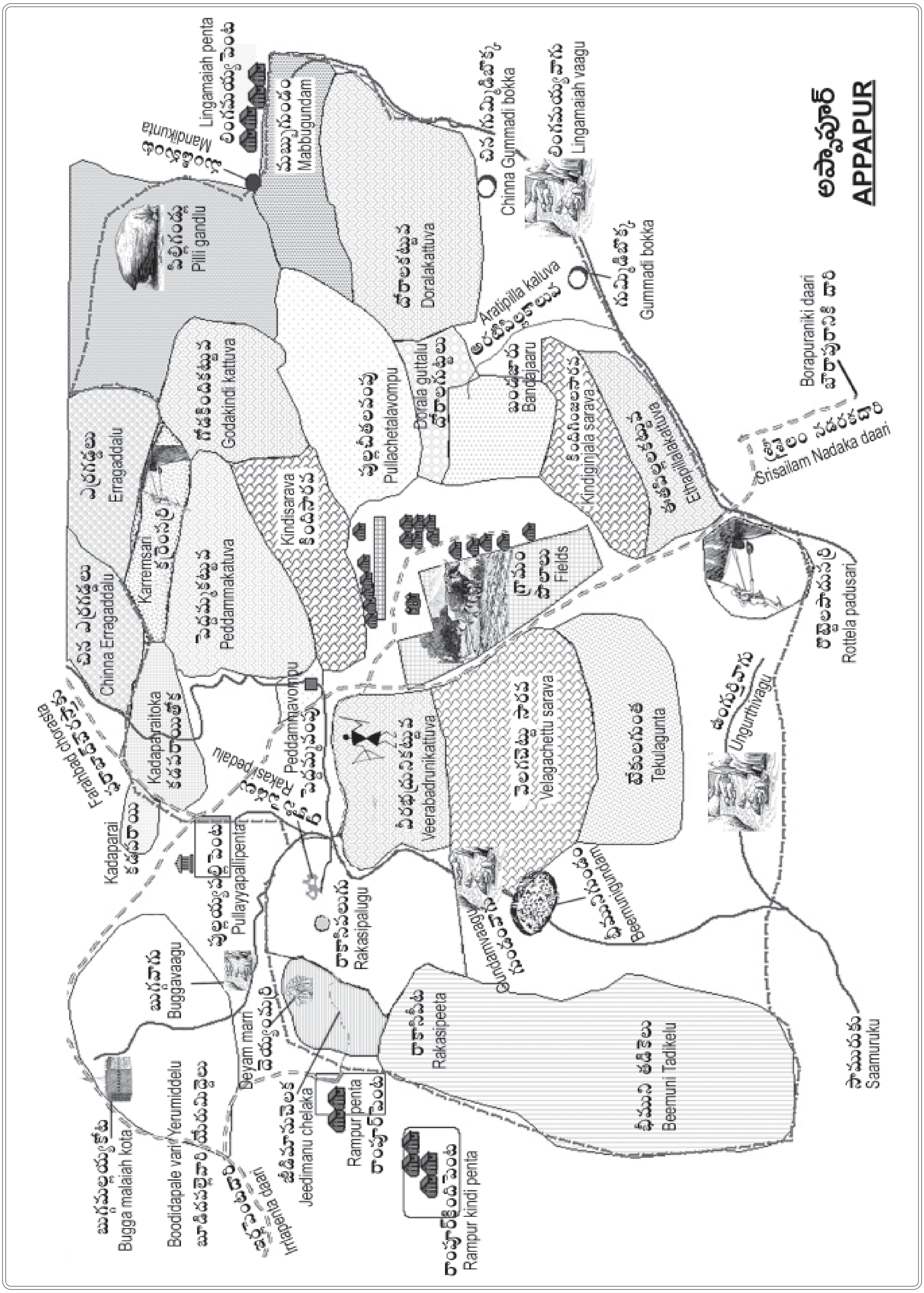
APPAPUR
Lingamaiah penta
Mandikunta
Mabbugundam
Chinna Gummadi bokka
Lingamaiah vaagu
Pilli gandlu
Doralakattuva
Aratipilla kaluva
Gummadi bokka
Godakindi kattuva
Pullachetalavompu
Dorala guttalu
Bandajaaru
Kindiginjala sarava
Ethapillalakattuva
Borapuraniki daari
Srisailam Nadaka daari
Erragaddalu
Karremsari
Kindisarava
Fields
Chinna Erragaddalu
Peddammakatuva
Rottela padusari
Farahbad cherasta
Kadaparaitoka
Peddammavompu
Veerabadrunikattuva
Velagachettu sarava
Tekulagunta
Ungurthivagu
Rakasipedalu
Kadaparai
Pullayyapallipenta
Beemunigundam
Gundamvaagu
Rakasipalugu
Buggavaagu
Deyam marri
Rakasipeeta
Bugga malaiah kota
Boodidapale vari Yerumiddelu
Irrapenta daari
Jeedimanu chelaka
Rampur penta
Rampur kindi penta
Beemuni Tadikelu
Saamuruku

మర్రిపాలెం పరిసరాలు

మర్రిపాలెం MARRIPALEM

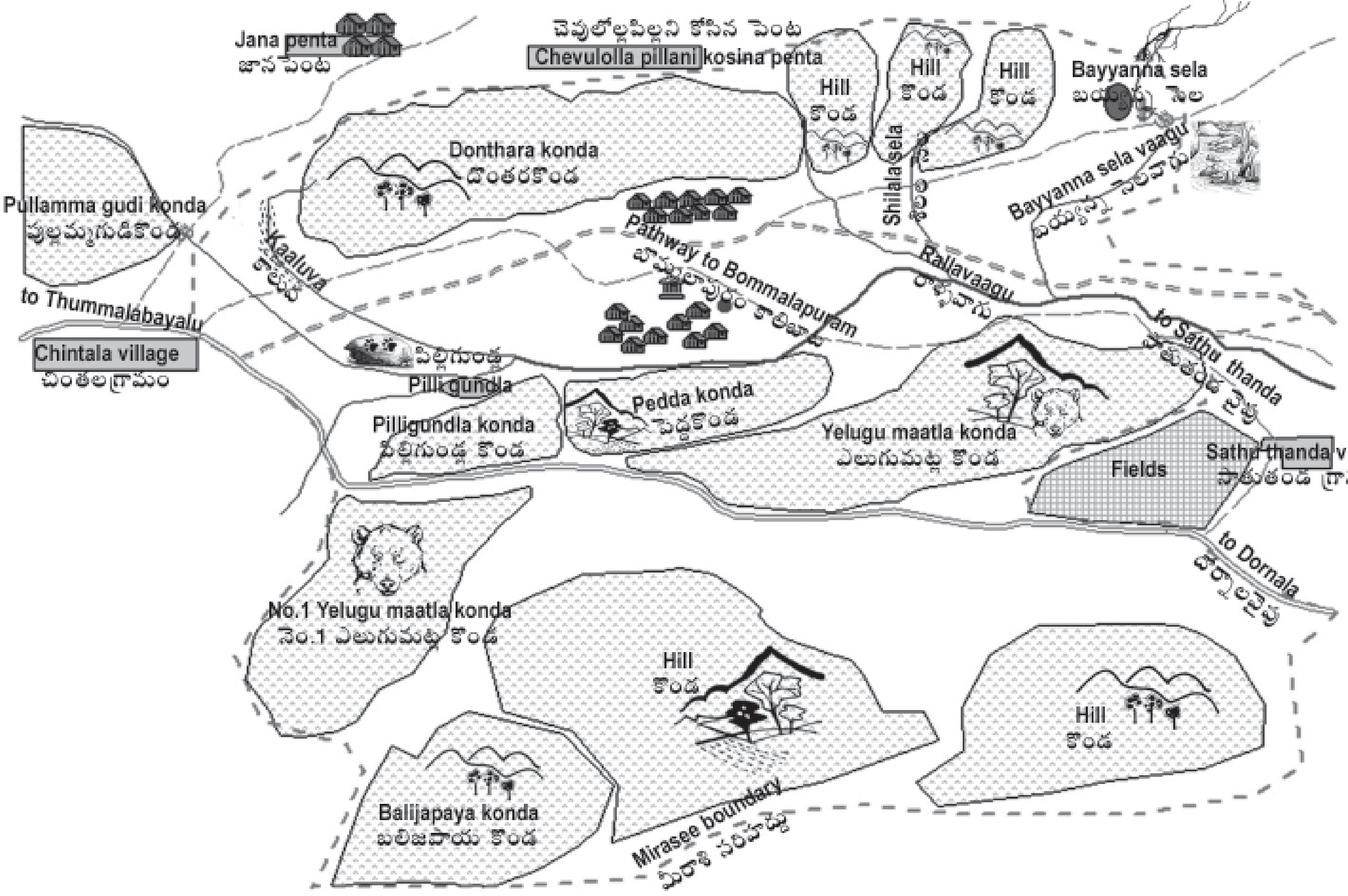

పెచ్చెరువు పరిసరాలు

పెచ్చెరువు PECHERUVU

1. వీరభద్రస్వామిమడ
2. చిన్నఅముదాలపెంట
3. మొండివానిగోప్పరం
4. మామిడిసెల
5. నాగులసరి
6. నలంకానితూపు
7. బంగదింతకాలువ
8. పైచెరువు బయ్యన్నస్వామి
9. అవ్వసరి
10. వ్రాలమడుగు
11. మొదికట్టువచెరువు
12. నక్కలమల్లయ్యగుడి
13. కుమ్మరికుంట
14. రెడ్డిగన్నదిన్నె

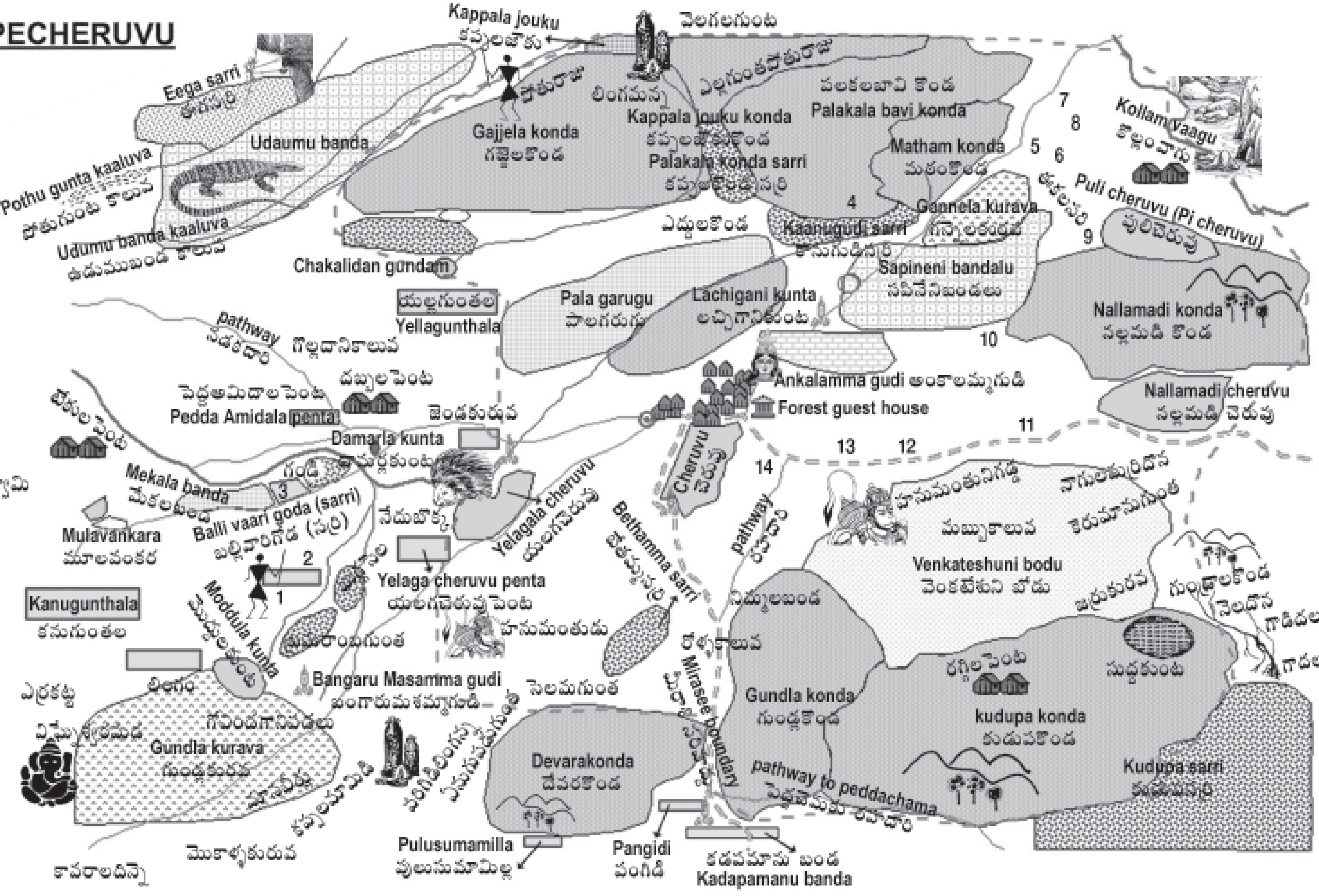

నల్లమలలో మండలాలు

పాలుట్ల పరిసరాలు (యర్రగొండపాలెం మండలం, ప్రకాశంజిల్లా)

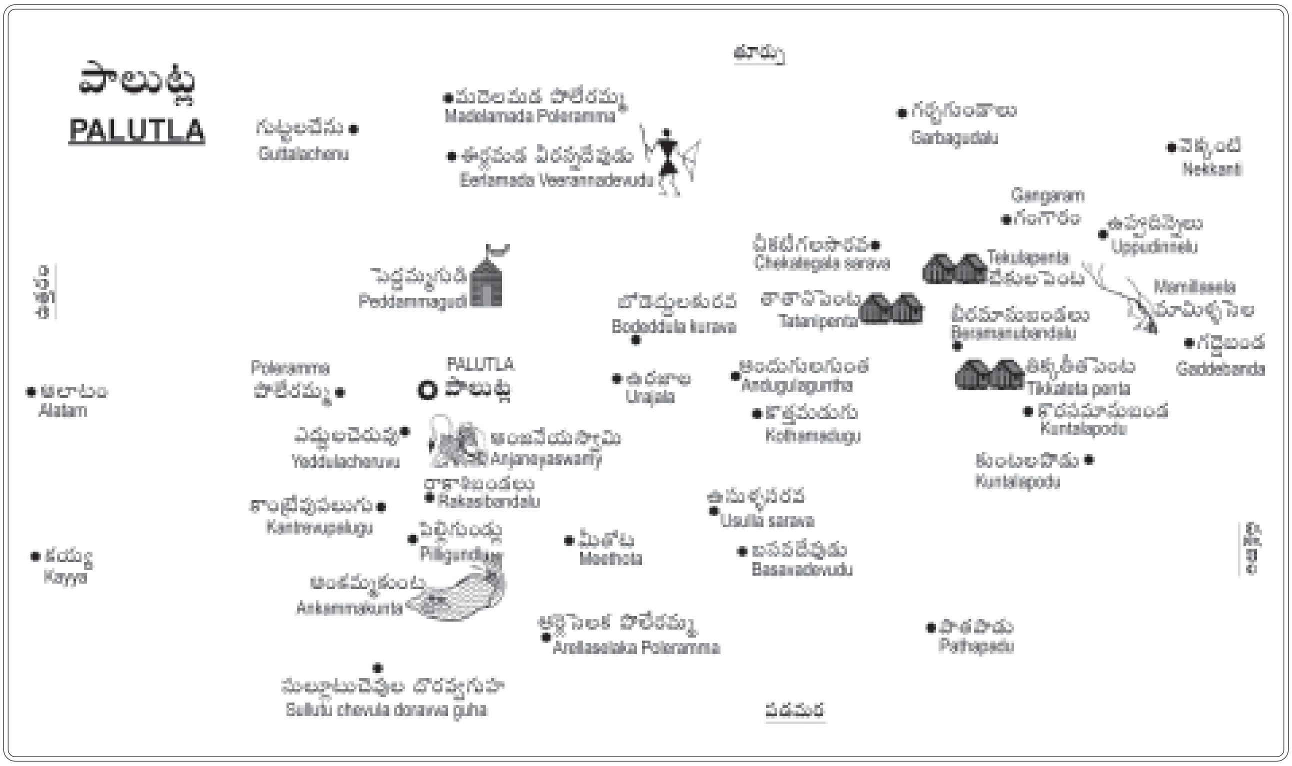

మురికిమల్ల పరిసరాలు (పుల్లలచెరువు మండలం)

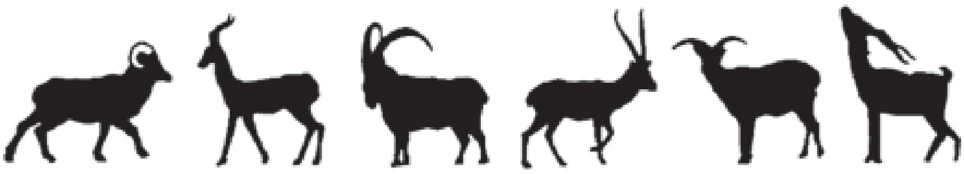

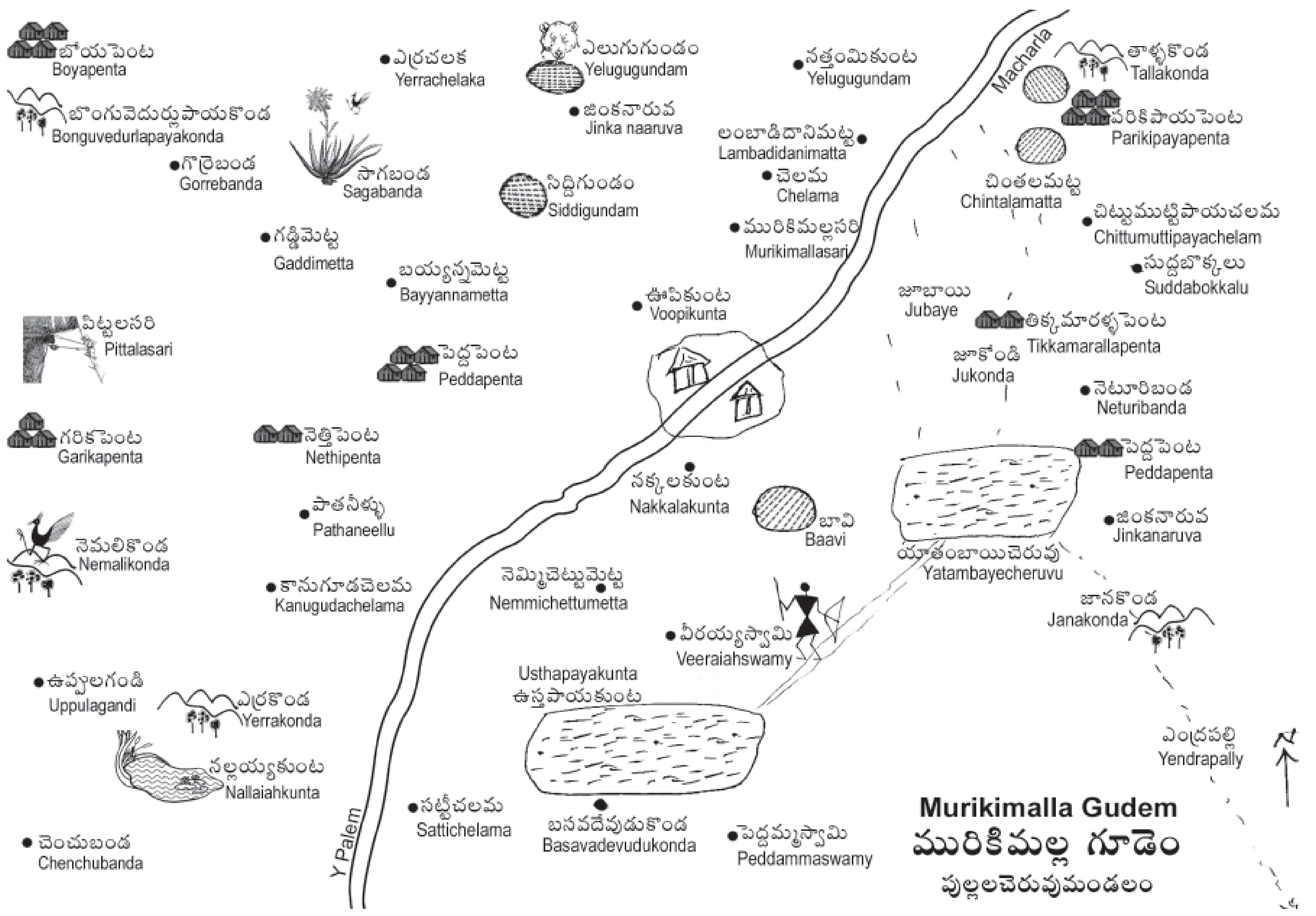
Murikimalla Gudem
మురికిమల్ల గూడెం
పుల్లలచెరువుమండలం
బోయపెంట
Boyapenta
బొంగువెదుర్లపాయకొండ
Bonguvedurlapayakonda
గొర్రెబండ
Gorrebanda
సాగబండ
Sagabanda
ఎర్రచలక
Yerrachelaka
గడ్డిమెట్ట
Gaddimetta
బయ్యన్నమెట్ట
Bayyannametta
పిట్టలసరి
Pittalasari
పెద్దపెంట
Peddapenta
గరికపెంట
Garikapenta
నెత్తిపెంట
Nethipenta
పాతనీళ్ళు
Pathaneellu
నెమలికొండ
Nemalikonda
కానుగూడచెలమ
Kanugudachelama
ఉప్పలగండి
Uppulagandi
ఎర్రకొండ
Yerrakonda
నల్లయ్యకుంట
Nallaiahkunta
చెంచుబండ
Chenchubanda
Y Palem
ఎలుగుగుండం
Yelugugundam
జింకనారువ
Jinka naaruva
సిద్దిగుండం
Siddigundam
ఊపికుంట
Voopikunta
నక్కలకుంట
Nakkalakunta
నెమ్మిచెట్టుమెట్ట
Nemmichettumetta
వీరయ్యస్వామి
Veeraiahswamy
Usthapayakunta
ఉస్తపాయకుంట
సట్టిచలమ
Sattichelama
బసవదేవుడుకొండ
Basavadevudukonda
పెద్దమ్మస్వామి
Peddammaswamy
నత్తంమికుంట
Yelugugundam
లంబాడిదానిమట్ట
Lambadidanimatta
చెలమ
Chelama
మురికిమల్లసరి
Murikimallasari
బావి
Baavi
Macharla
తాళ్ళకొండ
Tallakonda
పరికిపాయపెంట
Parikipayapenta
చింతలమట్ట
Chintalamatta
చిట్టుముట్టిపాయచలమ
Chittumuttipayachelam
సుద్దబొక్కలు
Suddabokkalu
జూబాయి
Jubaye
తిక్కమారళ్ళపెంట
Tikkamarallapenta
జూకోండి
Jukonda
నెటూరిబండ
Neturibanda
పెద్దపెంట
Peddapenta
జింకనారువ
Jinkanaruva
యాతంబాయిచెరువు
Yatambayecheruvu
జానకొండ
Janakonda
ఎంద్రపల్లి
Yendrapally

పెద్దచేమ పరిసరాలు

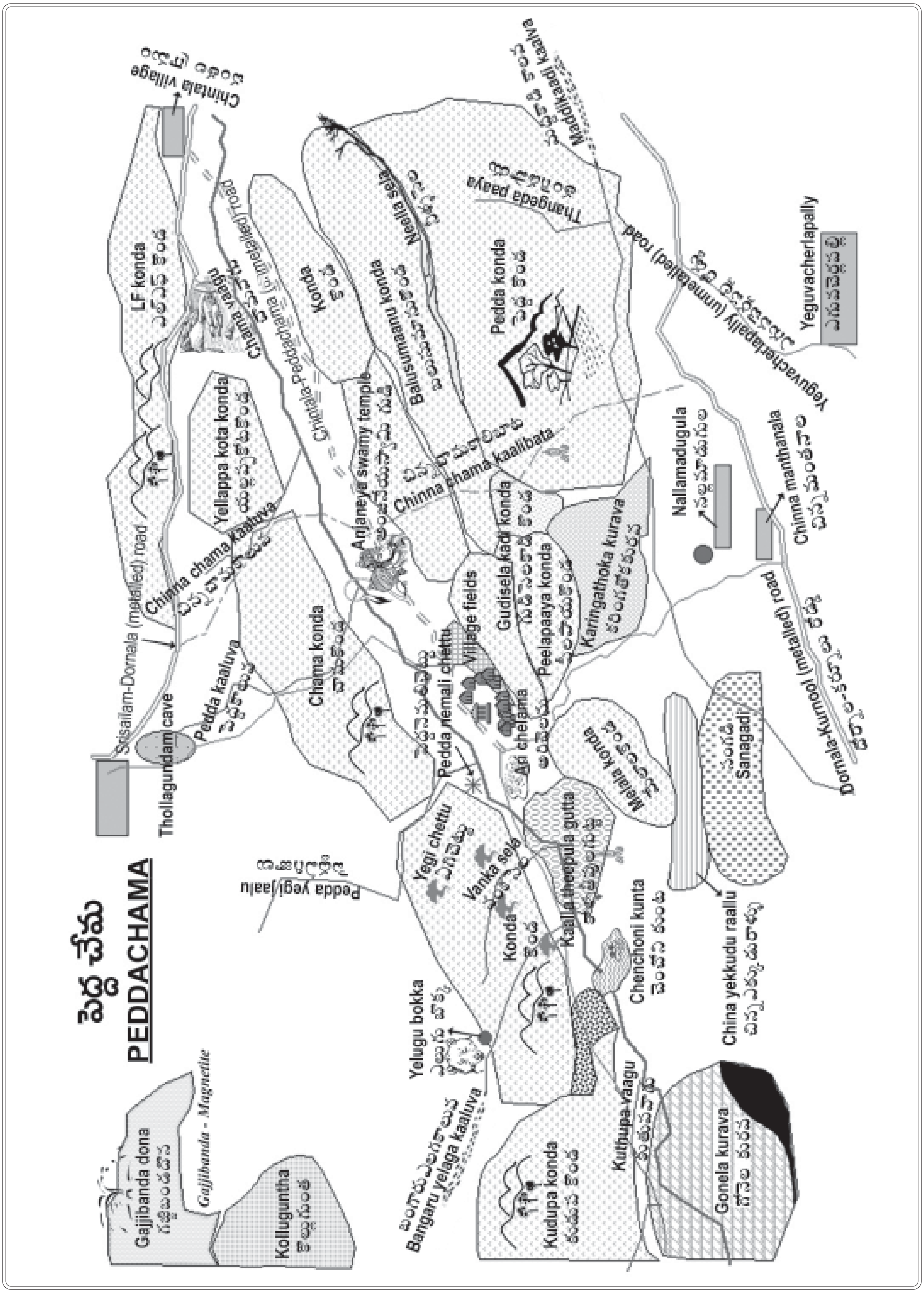
పెద్ద చేమ
PEDDACHAMA
Gajjibanda dona
Gajjibanda - Magnetite
Kolluguntha
Bangaru yelaga kaaluva
Kudupa konda
Yelugu bokka
Kuthupa vaagu
Gonela kurava
China yekkudu raallu
Chenchoni kunta
Konda
Kaalla thenpula gutta
Vanka sela
Yegi chettu
Pedda yegi jaalu
Thollagundam cave
Srisailam-Domala (metalled) road
Pedda kaaluva
Chama konda
Pedda nemali chettu
Aiti chelama
Malka konda
Sanagadi
Chinna chama kaaluva
Yellappa kota konda
LF konda
Chama vaagu
Chintala village
Chintala-Peddachama (unmetalled) road
Konda
Anjaneya swamy temple
Balusumaanu konda
Nealla sela
Village fields
Gudisela kadi konda
Peelapaaya konda
Karingathoka kurava
Chinna chama kaalibata
Pedda konda
Thangeda paaya
Maddikaadi kaalva
Nallamadugula
Chinna manthanala
Domala-Kurnool (metalled) road
Yeguvachertapally (unmetalled) road
Yeguvachertapally

గుట్టలచేను పరిసరాలు

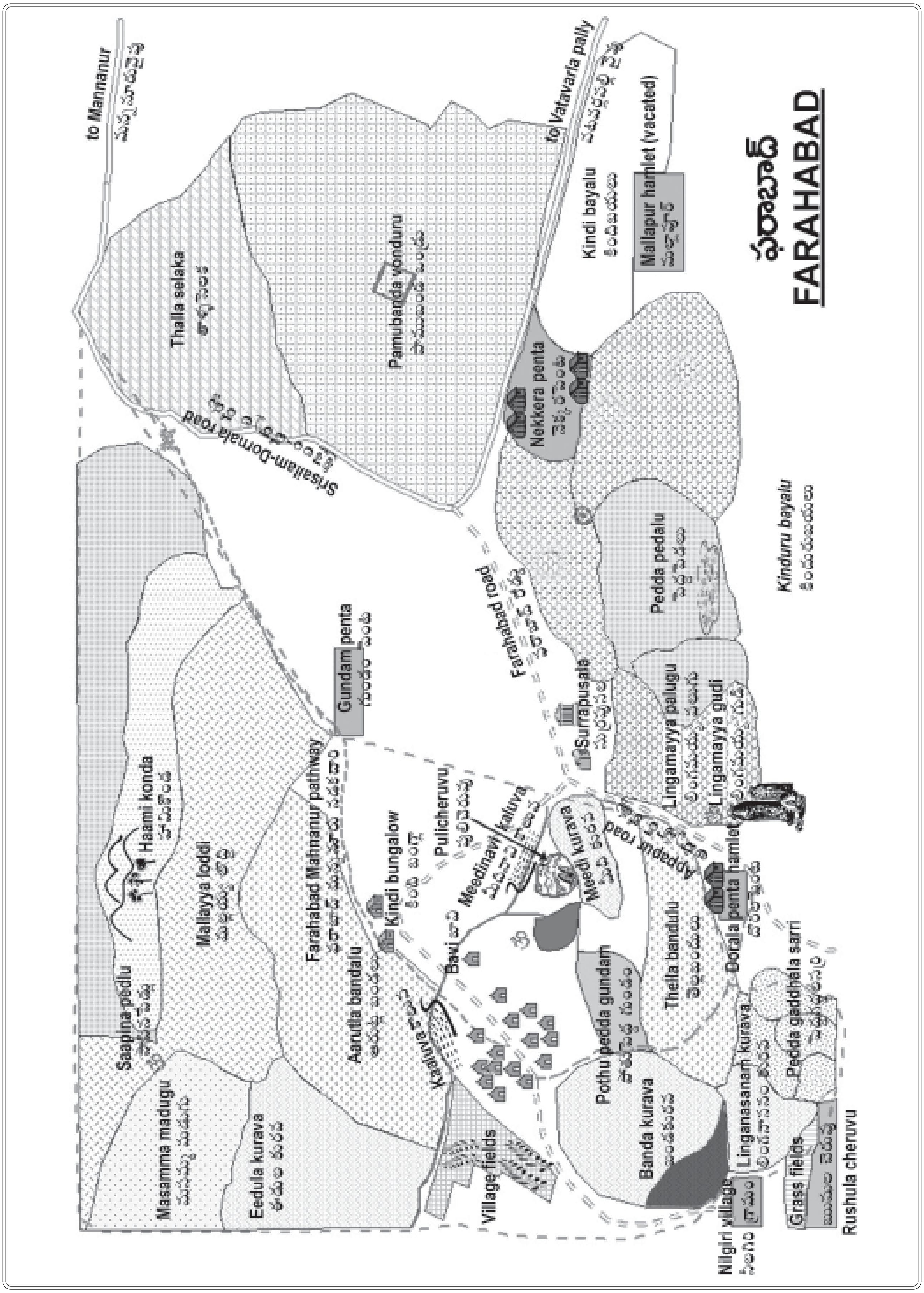
ఫరహాబాద్
FARAHABAD
to Mannanur
to Vatavarla pally
Kindi bayalu
Mallapur hamlet (vacated)
Thalla selaka
Pamubanda vonduru
Nekkera penta
Srisailam-Dornala road
Kinduru bayalu
Pedda pedalu
Farahabad road
Gundam penta
Surrapusala
Lingamayya palugu
Lingamayya gudi
Appapur road
Haami konda
Mallayya loddi
Farahabad Mannanur pathway
Kindi bungalow
Pulicheruvu
Meedinavi kaluva
Meedi kurava
Saapina pedlu
Aarutla bandalu
Bavi
Kaluva
Dorala penta hamlet
Thella bandalu
Pothu pedda gundam
Pedda gaddhela sarri
Masamma madugu
Eedula kurava
Village fields
Banda kurava
Lingansanam kurava
Nilgiri village
Grass fields
Rushula cheruvu

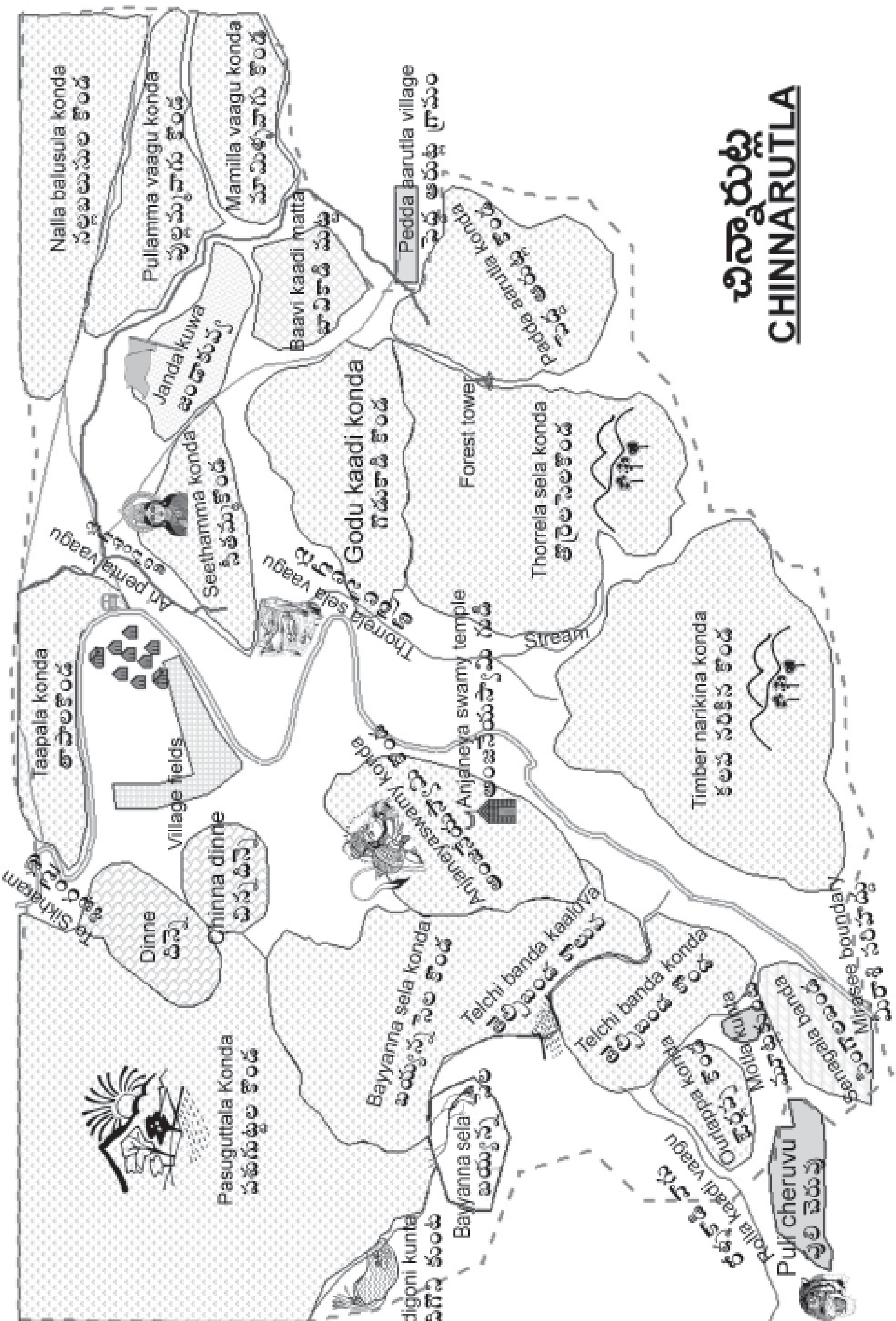
CHINNARUTLA
Nalla balusula konda
Pullamma vaagu konda
Mamilla vaagu konda
Pedda barutla village
Baavi kaadi matta
Janda kuwa
Seethamma konda
Godu kaadi konda
Forest tower
Pedda barutla konda
Thorrela sela konda
Ari pental vaagu
Thorrela sela vaagu
Anjaneya swamy temple
Stream
Taapala konda
Village fields
Timber narikina konda
Chinna dinne
Anjaneyaswamy konda
To Sikhalam
Dinne
Bayyanna sela konda
Telchi banda kaaluva
Telchi banda konda
Mirasee boundary
Senagala banda
Motla kunta
Oudappa konda
Pasuguttala Konda
Bayyanna sela
Rolla kaadi vaagu
Puli cheruvu
Madigoni kunta

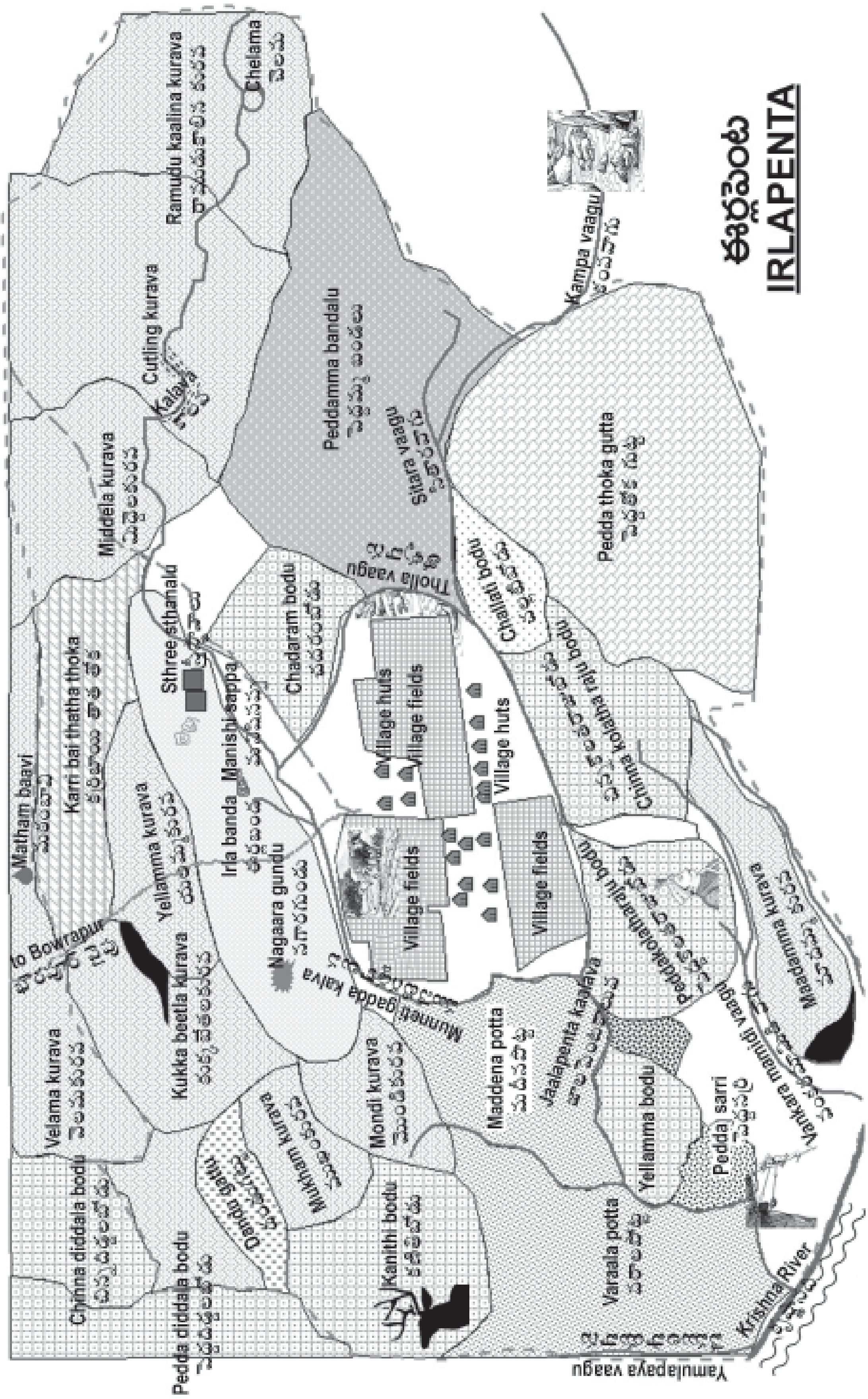

IRLAPENTA
Ramudu kaalina kurava
Chelama
Cutling kurava
Kalava
Middela kurava
Peddamma bandalu
Sitara vaagu
Kampa vaagu
Pedda thoka gutta
Challati bodu
Tholla vaagu
Chadaram bodu
Sthree sthanalu
Manishi sappa
Karri bai thatha thoka
Matham baavi
Yellamma kurava
Irla banda
Village huts
Village fields
Chinna kolatha raju bodu
Peddakolatharaju bodu
Nagaara gundu
to Bowrapur
Kukka beetla kurava
Munneti gadda kalva
Velama kurava
Maddena potta
Jaalapenta kalava
Mondi kurava
Mukham kurava
Dandi gattu
Chinna diddala bodu
Pedda diddala bodu
Kanthi bodu
Yellamma bodu
Pedda sarri
Madamma kurava
Vankara mamidi vaagu
Varaala potta
Krishna River
Yamulapaya vaagu

పెద్దమంతనాల Peddamantanala

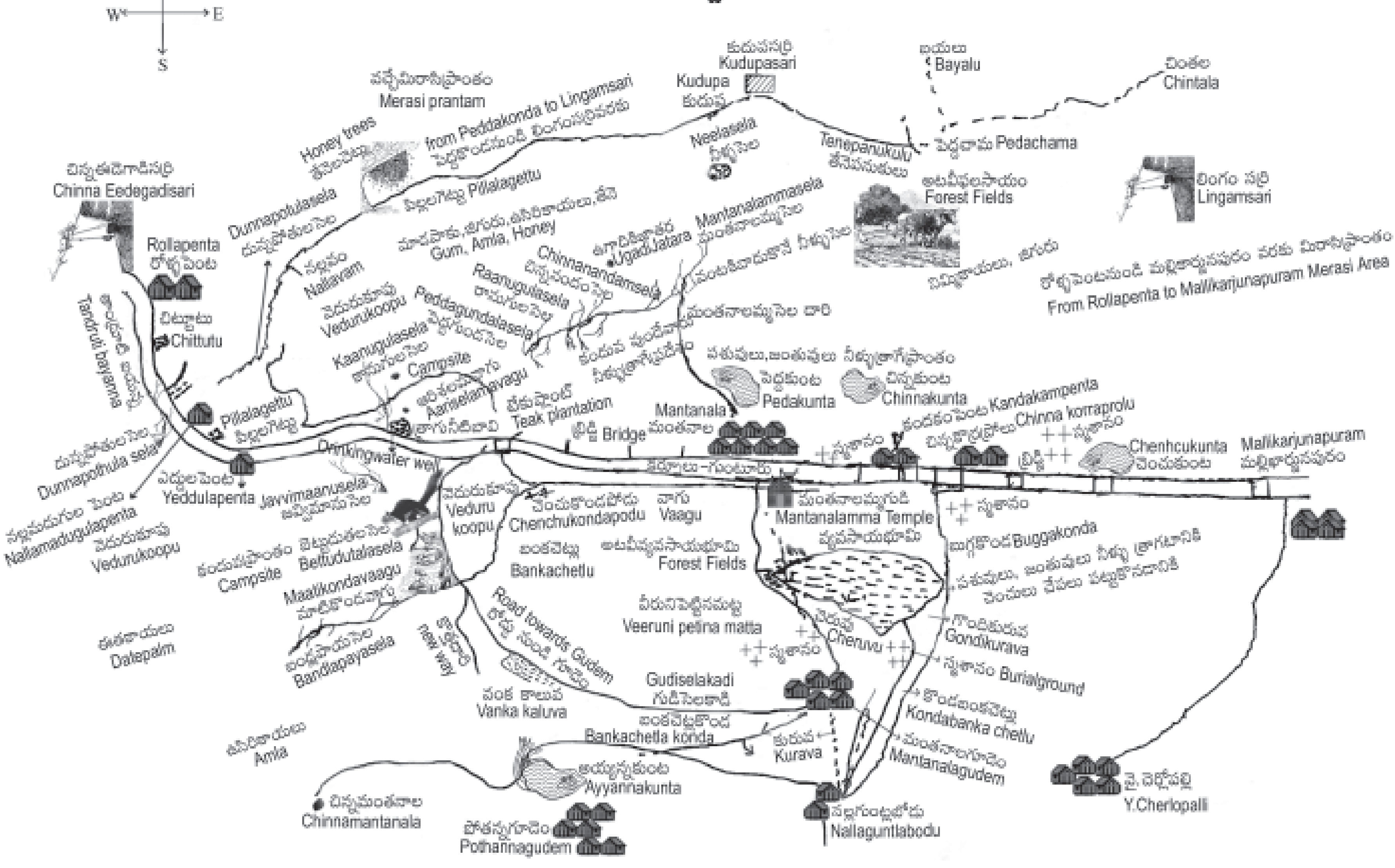

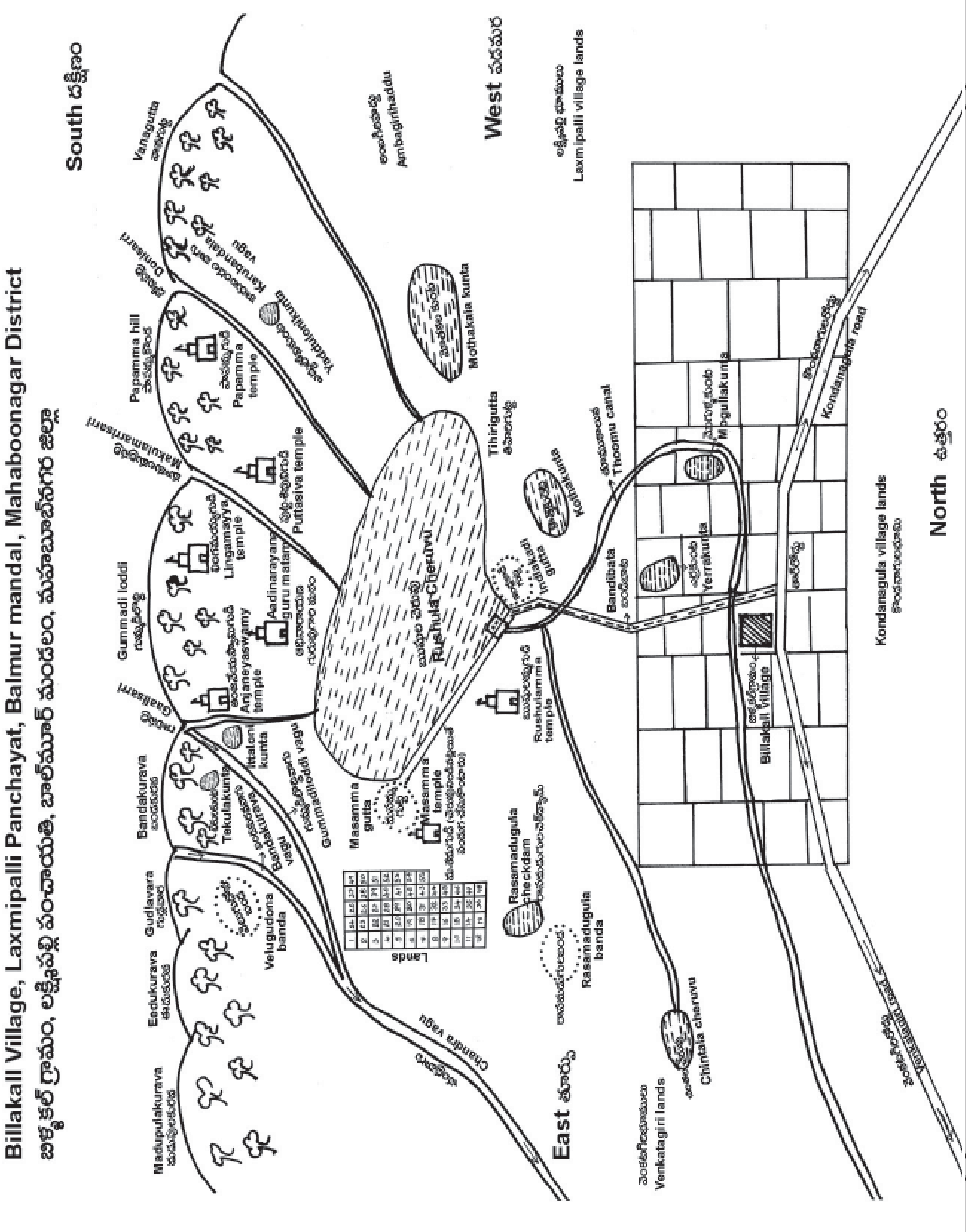
Billakall Village, Laxmipalli Panchayat, Balmur mandal, Mahaboonagar District
బిల్లకల్ గ్రామం, లక్ష్మీపల్లి పంచాయతి, బాల్మూర్ మండలం, మహబూబ్‌నగర్ జిల్లా
South దక్షిణం
West పడమర
North ఉత్తరం
East తూర్పు
Madupulakurava
Eedukurava
Gudlavara
Bandakurava
Gaalisarri
Gummadi loddi
Makulamarrisarri
Papamma hill
Donisarri
Vanagutta
Karubandala vagu
Yaddulonikunta
Papamma temple
Lingamayya temple
Puttasiva temple
Aadinarayana guru matam
Anjaneyaswamy temple
Ittaloni kunta
Tekulakunta
Bandakurava vagu
Velugudona banda
Gummadiloddi vagu
Masamma gutta
Masamma temple
Lands
Rushula Cheruvu
Ambagirihaddu
Mothakala kunta
Tihirigutta
Thoomu canal
Kothakunta
Indlakadi gutta
Rushulamma temple
Rasamadugula checkdam
Rasamadugula banda
Chandra vagu
Chintala cheruvu
Venkatagiri lands
Bandibata
Yerrakunta
Mogullakunta
Billakall Village
Laxmipalli village lands
Kondanagula road
Kondanagula village lands

చెంచు పదాలకు అనువాదం (భూగోళం)

Aluva Kanche - Fence

Digudu Uruku - Decline

Yekkudu Tadakalu - Incline

Kanduva Nidrapolam - Campsite

Kattuva - Plateau

Kalibata - Pathway

Kaluva - Canal

Kunta Kolanu - Pond

Kurava - A footpath across a hill

Konda - Hill

Kota - Fort

Gandi - A pass between the hills

Gunta - Pit

Gundam - Pool in the rocky base

Gutta - Small hillock, heap, mound

Chariya Loya - A steep, hallow between the hills

Charri Sari Petu - A precipice, A hollow or dell under a hill

Chekka baddelu Ralla Prantam - Area with stone slabs

Chelaka - Dry or Fallow land

Chelama - Small pit dug in dry river for water

Cheruvu - Tank

Cheremakulu - Trees with Honey combs

Jallaguntalu - Water holes

Jouku - Loose

Tapalu - Steps

- Godess

Dinne Gutta Metta - Mound

Dona - Water spring

Pada - Puddle, a slough, a salt marsh

Panakalu - Small rocks with honey combs

Palugu - Crack in the rock

Paya - Way

Pilligundlu - Stones where tiger stalks

Penta - Chenchu habitation

Banda - Sheet rock

Bandajaru - Slippery declining sheet rock

Bayalu - Flat land, Meadow

Baraka Beedu - A saline soil

Bugga - Water spring

Bodduraye - Center stone

Bodu - Elevated ground, a hillock

Mattalu - Thickets

Mada - Thicket, Dense tree growth, Tall shrubs, Thorny plants

Madaka - Place where water dried up

Madugu - Pond

Middelu - Looks like a tressed house

Motu - A stump, block

Revu - Landing place or bathing place on the bank of a canal

Loddi - A hallow in the ground, a gully ravine between the hills

Lodikalu - Caves

Vompu - Turning

Veduru kupu - Bamboo coupe

Vagu - Stream

Vyavasaya boomi - Fields

Vyavasayam - Agriculture

Smasanam - Burial ground

Saarava - Scaffolding bridge

Sudda - Chalk, Clay

Sunnam - Lime

Sela - A fountain head, a line or streak

- Fallow field

Senagadi - Smallcaves with rockbee honey combs

నల్లమలలో చూడదగిన ప్రదేశాలు

బయ్యన్నసెల

తోళ్ళగుండం

ఫూకులపనక

భీమునికొలను

గజ్జెలకొండ

ఉమామహేశ్వరం గుడి

లొద్దేశ్వరం

మల్లెలతీర్థం

దోరాల లింగమయ్య

మహబూబునగర్ జిల్లా అప్పాపూర్ చుట్టూ గల తీర్థాలు, గ్రామాలు.

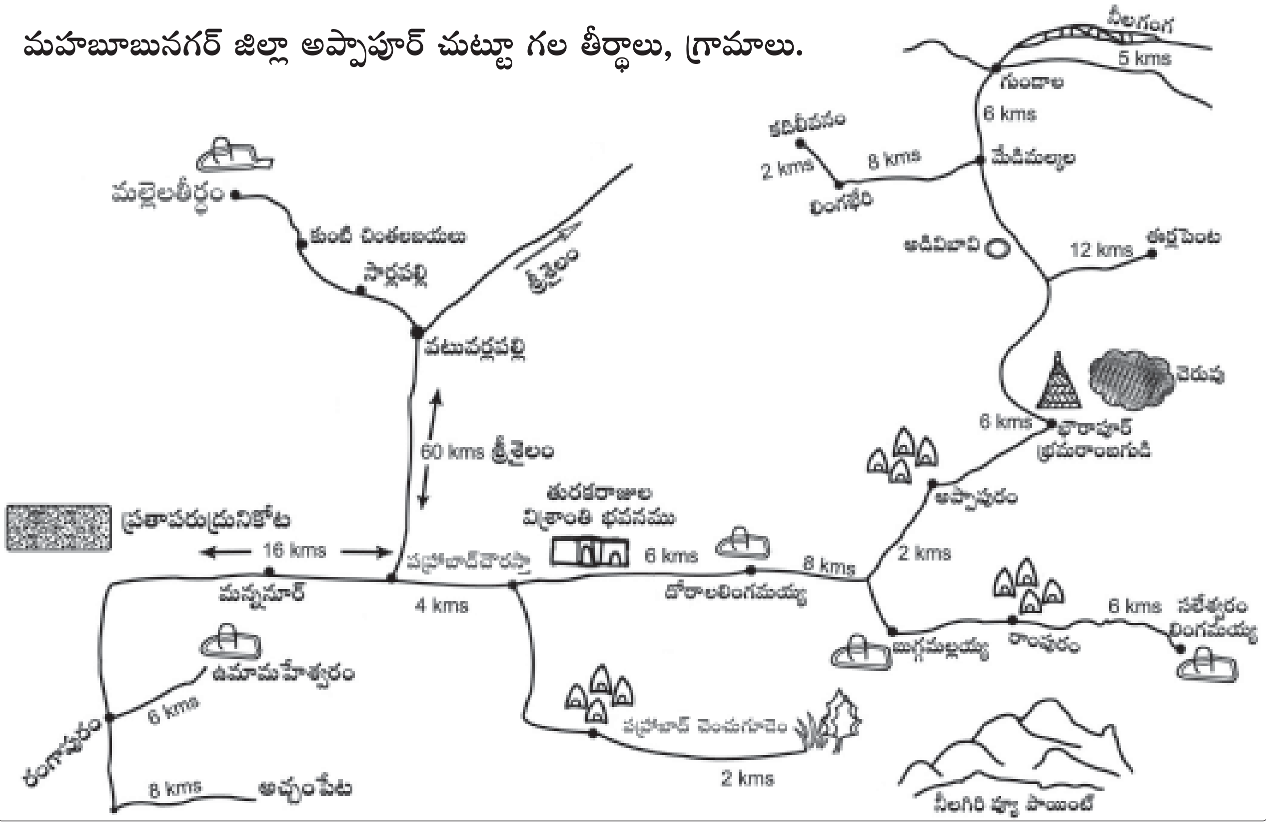

సలేశ్వరం లింగమయ్య

ప్రతాపరుద్రుని కోట

చౌరాపురం భ్రమరాంబ గుడి

నీలగిరికొండ

బుగ్గమల్లయ్య

ఫరాబాద్‌మీది బంగ్లాలు

నెమలిగుండం

పాలంకవీరన్న

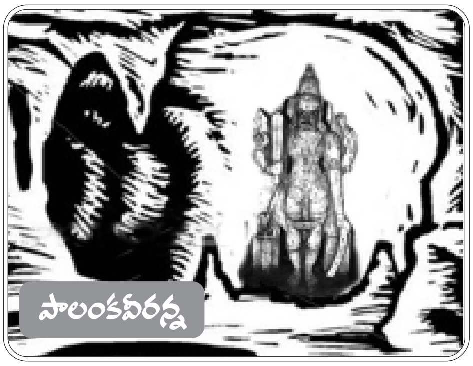

చెంచుపెంట, బైర్లూటిగూడెం - జనగణనవారి అధ్యయనం (1961)

Introduction

Byrlutigudem is a tribal village which lies nestled in a jungle of the Nallamallai ranges of the forest clad hills in Kurnool District. This village is inhabited by what is believed to be one of the most ancient and also perhaps the most backward of the tribes of South India, namely the Chenchus. They are spread over in small habitations dispersed over the western and southern stretches of the Nallamalai ranges mostly in isolated groups. The existence of the Srisailam shrine of all-India fame in the heart of the Nallamalais where the river Krishna gorges through the hill ranges creates an atmosphere which seems to pervade the life of tribal inhabitants of this area and has been an important cultural factor in linking up the Chenchus with the plains people. The Chenchu tribal habitations most of which not easily accessible are spread over in these picturesque forest covered hills on both sides of the river Krishna, the northern side falling in the Telangana area in Mahabubnagar and Nalgonda Districts and the southern side in the Andhra area, mostly in Kurnool and Guntur Districts. The uplift of this backward tribe has engaged the attention of the Government for nearly a century. The amelioration of this tribe in the area under study in Kurnool District is in charge of the Forest Department of the State Government.

Byrlutigudem village, which forms as it were, an eastern gateway to the Srisailam temple, is now an important centre of several developmental activities instituted by the State Government for the uplift of the Chenchus. By virtue of this, the picture of the village reflects the life of the Chenchu tribal, both old and new, as the following report would show.

Location

Perhaps the nearest point at which the Nallamalais can be reached from Kurnool is via Atmakur, a small headquarters town of a sub-taluk, 42 miles due east of Kurnool on the way to Srisailam. The Kurnool-Srisailam bus route is now a well-known highway and it passes through Atmakur town which reflects the influence of the forest that lies only 8 miles away from this town, as can be seen from the logs of timber, the heaps of bamboo that are met within the town and the common spectacle of the khakhi uniformed and the green turbaned Forest Guards moving about the area. It is also the headquarters of the Forest Range Officer of Byrluti Range. Proceeding further east from Atmakur about 8 miles on the Srisailam road one enters the thick green deciduous forest of the Nallamalai hills. These hills fall gradually towards the west and fold from the main ridge running in a westerly direction descending into the plateau of Atmakur. Passing through this picturesque sub-montane forest for about two to three miles, one cannot fail to notice a group of strange looking conical huts lying dispersed in a forest clearing in the midst of a tamarind tope on the left, close to the road near 51st milestone from Kurnool (fig1).

One or two odd looking and ill-clad men may be darting across from hut to hut or a man may be found seated comfortably with his hair being dressed or lice being removed by a woman sitting behind him or a mother with her child in the sling and a bundle of firewood on her head returning home from the forest (fig7) or a few odd children peeping out strangely from inside a dark hut. This is the village of Byrlutigudem considered to be one of the largest Chenchu habitations of the area. The location of this village is between 78^{0}-42'-50" east longitude and 150^{0}-53'-14" north latitude at a height of 1,150 feet above mean sea level. Situated in a flat area in the midst of the forest the village is bounded by Nagalutigudem village in the north, Pasurutla village and the Bhavanasi river in the south, Rollapenta village in the east, Siddapuram tank, Siddapuram settlement (a colony for Vadda, a criminal ethnic group now being rehabilitated) and Sanjiva nagaram (a Lambadi colony) in the south-west and Krishnapuram (a well settled multiethnic village) in the west (map II). Map I shows the

general location of this village in the district of Kurnool. The photographs (figs 1& 3) given at the beginning of this monograph may also be referred to.

Physical aspects

The soil of the area is light sandy loam of moderate depth sometimes mixed with small boulders or pebbles. The land on which the Chenchu houses are put up is located at a distance of 6 to 12 miles away from the hill ranges gently sloping towards the north-west. The Chenchu residential huts at Byrlutigudem are constructed in two distinct parts (map III). The eastern part of the habitation area where conical huts are found (fig 1 & 3) is seated on a slightly raised land when compared to the habitation area in the west which is newly formed as a Chenchu housing colony with 50 new houses built by Government engaging non-Chenchu labour under a scheme of colonizing the Chenchu sponsored by the Government of India. The sluice of Siddapuram tank separates the old Chenchu habitation area and the new Chenchu colony.

Bhavanasi, a small river, flowing south of the village towards the north-western direction feeds this tank. When this tank (located towards the south-west of the village at a distance of a few furlongs) over-flows in the rainy season, the new Chenchu colony which is located in a low-lying area is completely flooded (fig.2). About a mile down in the north-west there is Gosai Katta (now a breached tank) and the newly reclaimed cultivable land as its ayacut area, a part of which is allotted to the residents of the Byrlutigudem new housing colony.

Flora

The forest surrounding this village beginning with an open thorny scrub or inferior deciduous type generally improves to superior pole forest towards the foot-hills. In general, it may be noted that the forest surrounding this village is not only a source of timber, bamboo, firewood but also of green manure, fodder and other vital minor forest produce of great commercial value. From olden times this tract is known as moolika nadu or moolika seema (a tract of medicinal herbs) and has been a source of medicinal herbs, barks and roots, edible roots, tubers, fruits and flowers, honey etc.

Among the inferior deciduous type, the species that are generally found here are chirumanu (anogeissus latifolia), chikreni (albizzia amara), pachari (dalbergia paneiculata), billudu (choroxylon swistenia), tella tumma (acacia leucophloea), vepe (Hardwickia binata), tunki (dispyros melanoxylon), ulinda (diospyros chloroxylon), and somi (soymida febrifuga) etc. Among the superior deciduous type of medium dimension the following species such as teak, vegi (ptorocarpus marsupium), nalla maddi (Terminalia tomentosa), ippa (bassia latifolia) and other soft wood topes are found. Among bamboo types, the species of bongu veduru (bambusa arundinacea) and sanna veduru (dendrocalamus strictus) occur in the area flowering gregariously over a fairly extensive area in the locality of Byrlutigudem. Small spots of semi-evergreen types consisting of giannangifera indica, dalbergia lanceolaria, mimusop memeceylon, dirisenam (albizzia lebbeck), tellamaddi (Terminalia arjuna), and neredu (Eugenia jambolane etc, are also found in and around the perennial sources of water supply. Among trees yielding minor forest produce, tamarind is the most important one. Others are sara (buchanania latifolia), karaka (Terminalia chebula), kunkudu (sapindus emarginatus), rela (cathartocarpus fistula), tangedu (cassia auriculata), modapu (bauhinia vahlii) and verrapoliki (sterculia urens). Grasses occurring in the forest consist mostly of edible strains of good fodder value with the exception of a few strains of the cymbopogon group. Bandevu gaddi or edumulla gaddi (heteropogon contortus), the spear grass is estimated to be on a large area and next in the order of frequency comes nendra gaddi (sohima nervesum). Other grass types are gogadai gaddi (panicum trypheron), and teynendra gaddi (andrepogon pumilus).

Fauna

The surrounding forest is inhabited by wild animals and birds. The statement on page 3 gives an idea of wild life found in this area. In the village, the Chenchus keep dogs as their pets. None keeps fancy birds. They however keep poultry, she-buffalo and goat are reared by a few families as domestic animals.

Climate

The climate of this area is generally dry and the months from March to May are the hottest when the temperature goes up to 110^0F (43.33^0C). With the outbreak of the south-west monsoon early in June, the temperature drops by about 10^0F (6^0C) to 15^0F (8^0C) and thereafter, the climate is agreeable and sometimes delightful till about the middle of September, when a short spell of hot weather is experienced before the onset of the north-east monsoon. The cold weather sets in towards the end of November when the minimum temperature goes low to 45^0F (7.22^0C) at nights. The first three months of the year are usually clear and fine with little or no rain, and the wind blows with moderate force from the south-east. In April and May wind shifts round to the south-west and increases its velocity and generally brings in some rain towards the end of the latter month. During the four succeeding months the wind is for the most part westerly and brings with it a fair amount of rain but by September the south-west monsoon is over and during the transition period before the north-east monsoon sets in, the wind is light and variable and very heavy rain often falls over the whole area; the heaviest showers usually occur during the south-west monsoon. After October the wind is light but heavy dew falls.

Rainfall recordings of the Forest Department at Byrluti rain guage station shows the 20 year average (1925-1945) as follows:

Particulars of Rainfall

Month	**Rainfall**	
	In inches	**In millimeters**
January	…	…
February	…	…
March	0.24	6.10
April	0.63	16.00
May	2.64	67.06
June	4.12	104.65
July	9.37	238.00
August	7.61	193.29
September	9.23	234.44
October	4.53	108.06
November	0.51	12.95
December	0.02	0.51
Total	38.90	988.06

The period, July to September is the heaviest rainy season in the year. The south-west monsoon which breaks in June and continues till September is the chief source of rainfall. The monthly rainfall ranges up to 9.37", a peak figure attained in July.

The rainy season and the early cold weather are supposed to be the worst periods when malaria would be rampant while the hot weather from February to June is considered safe for camping in this area. Byrlutigudem area has, however, been losing its notoriety for malaria due to the operations under the Malaria Eradication Programme.

Size of village

This village is one of the enclosures in Byrluti Forest Range, having an area of 7.00 acres. A part of this area is occupied by the Chenchu residences. At the time of survey, March 1960 there were 74 households in this village (table 1). The tribal population living in the Chenchu habitation part of the village was 291 made up of 142 males and 149 females making an average size of 3.9 per household. This population was covered for the survey. Table 2 shows the population of the entire Byrluti village including the institutional population of the school and those living in the colony according to the 1961 census count. It accounted for 456 persons made up of 257 males and 199 females spread over 82 households and a Chenchu Boarding School.

Scope of survey

This survey covers the life and economy of the Chenchu tribal population in the gudem but not the institutional population living in the eastern part of the village i.e. Byrluti colony. The native population of the gudem is entirely made up of the Chenchus. No other tribe, caste or community lives with them in the neighborhood within the gudem. While it is realized that the community life of the Chenchus is likely to be considerably influenced by the non-Chenchu population living in the village, outside the gudem, it has not been possible to cover such population in any detail, due to the limitation of time and the limited scope of the survey as originally conceived. The part played by the institutions themselves in the life of the Chenchus is, however, discussed at the appropriate places.

Residential pattern and some important public places

The Chenchus generally live in groups of huts called gudems. The huts in their traditional setting are found scattered here and there or in small clusters. They are not aligned to a straight foot-path or any track in a straight line. Each hut is a separate structure put up within a distance ranging from about 290 feet to 3 feet from one hut to another. Map III shows the layout sketch of these huts. Any visitor to this village is sharply struck by the appearance of two worlds in this village, the old and the new as it were. The old world is sandwiched between the new housing colony for 50 families located in the west and the Byrluti school colony area in the east. As one walks along the Atmakur-Srisailam road from west to east (from 50/6 milestone to 51/2 milestone) he will first meet the old Chenchu habitation area (the gudem) to the left near about 51 milestone and about 3 furlongs further down the road he will suddenly come across a fine set of modern looking constructions that are put up in a clearing made in the midst of forest adjacent to the road fringed with teak plantations (fig34). The new constructions represent a colony consisting of a Forest Rest House, a Higher Elementary Residential School for the tribal boys and girls, a Sub-dispensary, a Women Welfare Centre and a Co-operative Sales Depot. Just beyond the Forest Rest House there is an old pond with stone revetment and some ruins of an old temple-like construction and a mantap (fig4). This area referred as Byrluti school colony represents the new world where the younger generation of the Chenchus is being shaped in an altogether different atmosphere (Map III).

Burial ground and crematorium

The Chenchu burial sites are dispersed in two compact areas, one in the north and another in the south of the habitation area at a distance of about ½ mile from the gudem. Each clan (gotra or intiperu) has a separate spot in the same plot customarily assigned to them (fig 32). Except the Chigurla clan whose burial and cremation ground is located in the north of the village (about 6 furlongs away) which is known as Thipurammapenta, all other clans of the village use the site located in the south of the village on the bank of the Bhavanasi river as cremation and burial ground (map II).

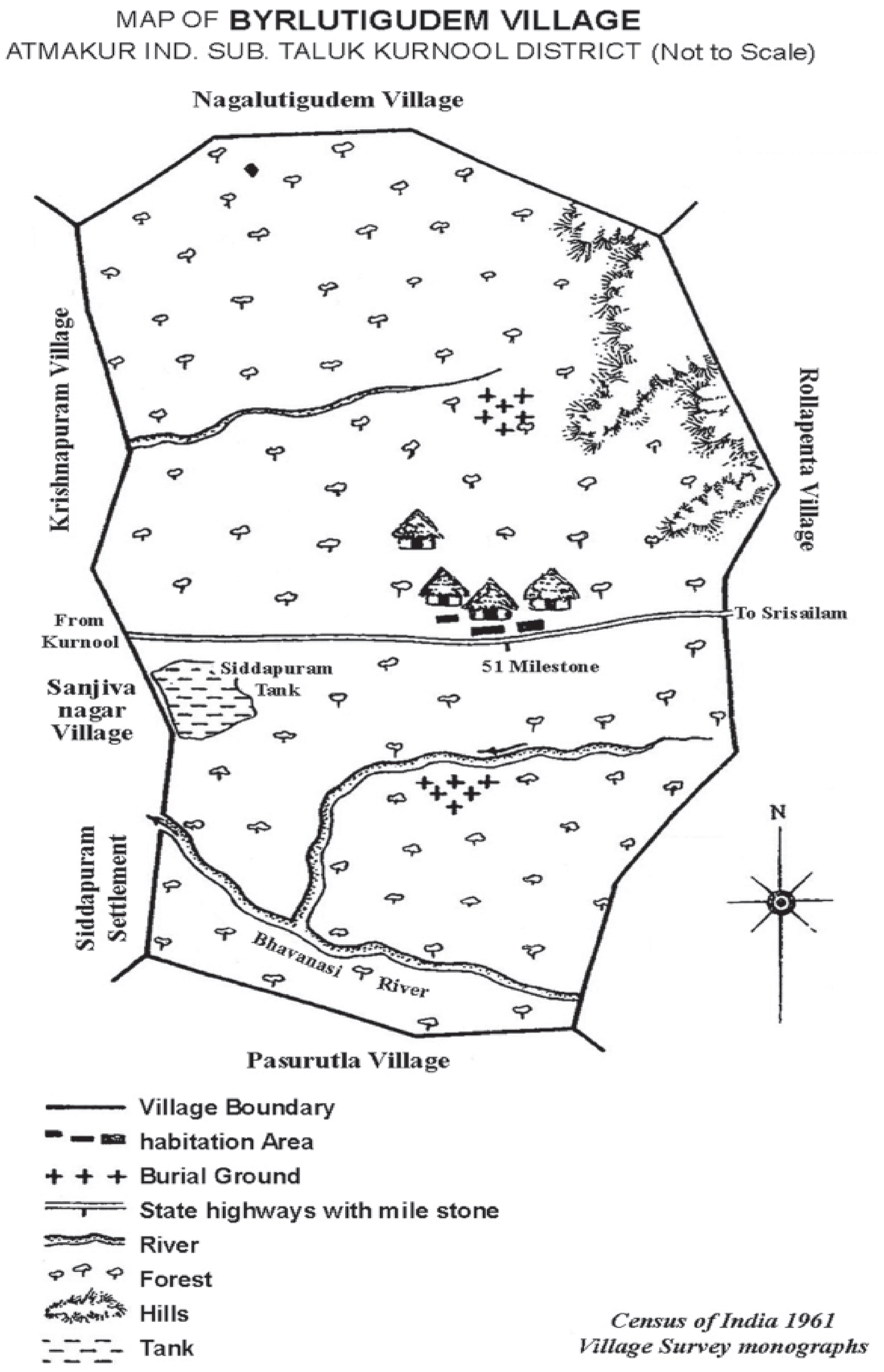

MAP OF BYRLUTIGUDEM VILLAGE
ATMAKUR IND. SUB. TALUK KURNOOL DISTRICT (Not to Scale)
Nagalutigudem Village
Krishnapuram Village
Rollapenta Village
From Kurnool
To Srisailam
51 Milestone
Siddapuram Tank
Sanjiva nagar Village
Siddapuram Settlement
Bhavanasi River
N
Pasurutla Village
Village Boundary
habitation Area
Burial Ground
State highways with mile stone
River
Forest
Hills
Tank
Census of India 1961
Village Survey monographs

Places of worship

There is no deity housed in any permanent structure within the habitation area. But Sunkulamma, a female village deity, is worshipped at a place selected ad hoc in the centre of the village under some tree. Annual worship of this deity takes place at this assigned spot. During other seasons this spot does not show any signs of a shrine symbolized distinguished by any marks or material structure. With the establishment of the new housing colony, the shrine of Sunkulamma has shifted from the old habitation area to the new one. All the Chenchus in the village have accepted this new site for offering worship. Except Sunkulamma all other deities or saints are worshipped either invoking them at the house or outside the habitation area in the forest where they are symbolized in stones with no anthropometric form (fig.29). Frequent visits are made by the Chenchus to a shrine (locally known as daraga) of a Muslim saint, Murthjavali whose tomb is housed in a fairly pucca structure near Nagaluti at a distance of 1.1/2 miles from this village (figs. 30 & 31).

Sources of water

Before the establishment of the Forest Rest House, the Residential Elementary School and the new Chenchu housing colony, in the neighborhood of the gudem, sources of water for drinking and other purposes were the Bhavanasi River or Siddapuram tank. Sometimes, the stone pond near the Forest Rest House was also used. In the non-rainy season some small pits were dug in the sand bed of the Bhavanasi River to obtain the spring water for drinking purpose. At present (1963 December) these natural and old water sources have been supplemented by three drinking water wells newly constructed near the Forest Rest House, the Chenchu Residential Elementary School and the newly built Chenchu housing colony. Even now many Chenchus resort to the river and tank as they sometimes cannot afford to have a rope and a bucket or have not developed the habit of using them for drawing water from the well. Many Chenchu men fit a bamboo ladder into the well (near the Forest Rest House) as it is a shallow one and descend down the ladder into the well to fill their earthern pitchers.

Administrative and welfare institutions and markets

The Forester, an official functionary in the Forest administration, who has some administrative control over the Chenchus lives near the Forest Rest House. As mentioned earlier, the Women Welfare Centre, the Residential Higher Elementary School, the Sub-dispensary are located at one place in the Byrluti school colony (map III). The Co-operative Sub-Depot located in the school colony serves as the marketing centre for Chenchus both for the sale of minor forest produce and for the purchase of domestic requirements. Itinerant traders frequent the village to sell snacks, sweets and savouries from Atmakur. Sometimes these traders settle down for a month or two in this village in the honey collection and tamarind harvest season to conduct their business (fig 9). On every Monday which is a shandy day at Atmakur, the Chenchus visit the weekly market.

History of the village

It is not clear how ancient Byrlutigudem is and or when the Chenchus first settled in this village. It is said that in the earliest times these primitive forest dwellers were almost one with the nature; their only shelter was a forest tree or a cave, and the jungle leaves perhaps constituted their only bodily cover. If this was the condition of the Chenchus in the 17th century, about 270 years ago, their habitations fixed at one place bearing a proper name of the place must have been a later development. Earlier, when they started putting up small conical thatched huts or oblong low huts, these habitation areas came to be known as pentas. This name signifies that either the Chenchus were living as close neighbors to Lambadis who used to keep a large herd of cattle (for penta means a place where dung heaps are made) in the forest for grazing purposes or for some time they themselves were keeping a good number of cattle stock. Some of these old habitation areas still bear the names like Pothurajupenta, Thipurammapent, Rollapenta and so on.

The gudem at Byrluti could only have been more recent. But Byrluti must have been a well known halting place for the pilgrims to Srisailam from the very ancient times as the spring pond and the mantap near the Forest Rest House would indicate. It is likely that the Chenchus who seemed to have worked as the guides and protectors of pilgrims as they passed through the jungles must have lived in this area from quite ancient times but perhaps under more primitive conditions. But the erection of huts and the formation of the gudem bearing the name Byrlutigudem were obviously a later development. It is said that the Forest administration caused the Chenchus residing in the neighboring pentas like Thipurammapenta and Pothurajupenta to move away from there. This was in keeping with their forest conservation policy which necessitated them to settle the Chenchus at one place in a defined enclosure so that they may be amenable for proper control to dissuade them from such destructive acts of indiscriminate burning and felling as would harm the forest wealth.

According to a well informed local teacher, Topi intiperu families were the first settlers in Byrlutigudem. They followed Dasari, Mandla and Chigurla intiperu familes. Perhaps because of the fact that the Topi intiperu families were the first settlers, the village headman (Reddy) is appointed from among the Topi intiperu and subsequently the Deputy Headman (Karnam) was chosen from Mandla intiperu. As mentioned earlier the Chigurla intiperu families have retained their attachment to their ancestral places and even now they cremate and bury the dead in the site of Thipurammapenta, which was their original home. There is evidence to show that the Chenchus of Byrluti area were the first to come under the impact of the administrative and ameliorative measures instituted by the Government from time to time. The following account recorded by E. Thurston in the first decade of this century indicates the nature of the stages through which the Chenchus of the older generation in this village have passed through. This prosperous picture of the Chenchus seems to have ended as an episode without resulting in a sustained course of stable development.

The name Byrlutigudem can be split into two parts, Byrluti and gudem. Gudem means a habitation area. Byrluti itself can be analyzed into two syllables namely Byrlu and uti. The first syllable Byrlu apparently refers to a deity Bhyrava and the second portion uti would perhaps refer to uta which means a spring. In the neighborhood of the old stone riveted pond near the Forest Rest House, already referred to, with a Sivalingam installed in its midst, it is reported that there existed a shrine of Bhyrava deity. The association of this deity Bhyrava with the water spring, uta became, perhaps, an eponymous for the name of this village later. The constant usage and its diminutive effect has turned the original name Bhyravanuta or Bairnuti into (as used by E Thurston) Byrluti, now. This derivation gains credence when it is observed that another neighboring Chenchu village in the vicinity bears the name Nagaluti, where there are shrines of Naga (serpent) and Veerabhadra (a deity) located near a water spring (uta). Naga + uta would have become in due course Nagaluti.

Byrluti and Nagaluti formed a couple of important halting places locally referred to as mettas out of the six mettas they lay on the padestrain route to the famous shrine, Srisailam. Obviously, these halting places were chosen near some natural water springs and to accord them with the religious atmosphere on the pilgrims' passage some shrines of Bhyrava or Naga must have been erected at these places and the natural water springs renovated as stone riveted ponds by munificent devotees as an act of piety. Thus the names of these places came to be referred to as Byrluti and Nagaluti and the Chenchu habitations in the adjacent area bore the names of Byrlutigudem and Nagalutigudem.

✪ బైర్లూటిగూడెం, కర్నూలుజిల్లా, ఆత్మకూరుమండలం సిద్ధాపురంపంచాయితీలోగల చెంచుగ్రామం. ఈపంచాయితీలో బైర్లూటిగూడెంతోపాటు నాగలూటి చెంచుగూడెంకూడా ఉంది. 1961 జనాభాలెక్కల సేకరణలో భాగంగా సెన్సస్ ఆఫ్ ఇండియా వారు ఈ గ్రామంమీద 63పేజీల పుస్తకం ప్రచురించారు. దూర దూరంగా వున్న పోతురాజుపెంట, త్రిపురమ్మపెంట వగైరా పెంటల్లోగల చెంచులను తరలించి, బైర్లూటిగూడెంలో అటవీశాఖవారు స్థిరపరిచారు. ఈ గ్రామానికి 2 స్మశానాలు ఉన్నాయి. చిగురులవారి స్మశానం 1కి.మీ. దూరంలో త్రిపురమ్మపెంటలో ఉంది. మిగిలినవారికి స్మశానం భవనాశినది ఒడ్డున ఉంది.

సంకులమ్మ గ్రామం మధ్యలోఉండగా, మిగతా దేవతల స్థలాలు నాగమయ్య, వీరుడు, బయన్న, ఎర్రన్న, మల్లమ్మ, పోతురాజు, అంకమ్మ చుట్టుప్రక్కల అడవిలో ఉన్నాయి. వీరు కాక ఆయా కుటుంబాల ఇంటి దేవతలు, అప్పడప్పడు పూజించే తండ్రూటి, నందులస్వామి, గొలుసులమ్మ, వేమలమ్మ, చవడమ్మ, ఒంటి వీరన్న, మంతనాలమ్మ, కాటమరాజు, భైరవ దేవతల స్థలాలుకూడా ఉన్నాయి. భైరవుడి మంటపం, కోనేరు ఈ గ్రామంలో చారిత్రక ప్రదేశాలు.

గ్రామపటం గీయడం, పటంలో వచ్చిన పేర్లచరిత్ర వ్రాయడం 1961లో సెన్సస్ వారు ప్రారంభించారు. అటవీహక్కుల గుర్తింపుకు ఇవి సాక్ష్యాలుగా చట్టం పేర్కొంటుంది. సెస్(సెంటర్ ఫర్ ఎకనామిక్స్ అండ్ సోషల్‌స్టడీస్) బైర్లూటి పక్కనున్న నాగలూటి అధ్యయనం చేశారు కాని ఈ వరవడిని పేర్కోలేదు. గ్రామసభకు నాటి ప్రాజెక్టు ఆఫీసర్, రేంజి ఆఫీసర్ వెళ్లారు సంతకం చేశారు, వ్యక్తిగతహక్కులు తప్ప, ఉమ్మడిహక్కుల సంగతి పట్టించుకోలేదు.

పోతరాజుపెంట, త్రిపురంపెంట, రోళ్లపెంట నుండి చెంచులను పోగుచేసి 100 కుటుంబాలను బైర్లుటిగూడెం కాలనీలోకి అటవీశాఖ 1955-60లలో తరలించింది. ఆశ్రమపాఠశాల, ఆరోగ్యకేంద్రం ఏర్పాటు చేసింది. నిత్యావసరాల డిపోపెట్టింది. కాని ఆయా గూడెలనుంచి వచ్చిన చెంచులు దేవతాస్థలాలు, స్మశానాలకోసం పాతపెంటలకే వెళ్లేవారు. ఉమ్మడి వనరులు పంచుకోవడంలో వలస వచ్చినవారికి స్థానికులు తగాదాలు పెరిగాయి. ఈ తగాదాలు సున్నితంగా పరిష్కరించుకోవడానికి, అటవీశాఖ సహకరించలేదు. కాలనీ జీవితానికి చెంచులు ఇష్టపడలేదు. పైగా కాలనీ పల్లంలో కట్టినందువల్ల త్వరగా ఇళ్ళు కూలిపోయాయి. రేంజి ఆఫీసు బైర్లూటిగూడెంలో ఉండడంవల్ల వారి రుబాబు తట్టుకోలేక చెంచులు చెదరిపోయారు. కాలనీ ప్రయోగం విఫలమైంది. 1942నుండి రోడ్డుపక్క కాలనీలలోకి చెంచులను తరలించడానికి, ప్రభుత్వం, ఏ శాఖవారు అయితేనేం విఫల ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాలనీలు రోడ్డుపక్కనుంటే ఇప్పడు అటవీహక్కులకింద ఇచ్చిన పొలాలు 15-20 కి.మీ దూరాన పాత పెంటలలో ఉంటున్నాయి. (అమరాబాదులో కాలనీకి, కొల్లంపెంటలో పొలాలు, దోర్నాలమండలంలో మల్లిఖార్జునపురానికి, సూడేకులపాడులో భూములు, భ్రమరాంబ చెంచుకాలనీ వారి భూములు మర్రిపాలెంలో, వెంకటాద్రిపాలెంలో తరలివచ్చిన వారి భూములు అలాటం, పాలుట్ల, గుట్టలచేనులో. ఎన్నోచోట్ల ఇదే పరిస్థితి.

నాగార్జున సాగర్-శ్రీశైలం టైగర్ రిజర్వ్‌లో అటవీశాఖ బీట్లు

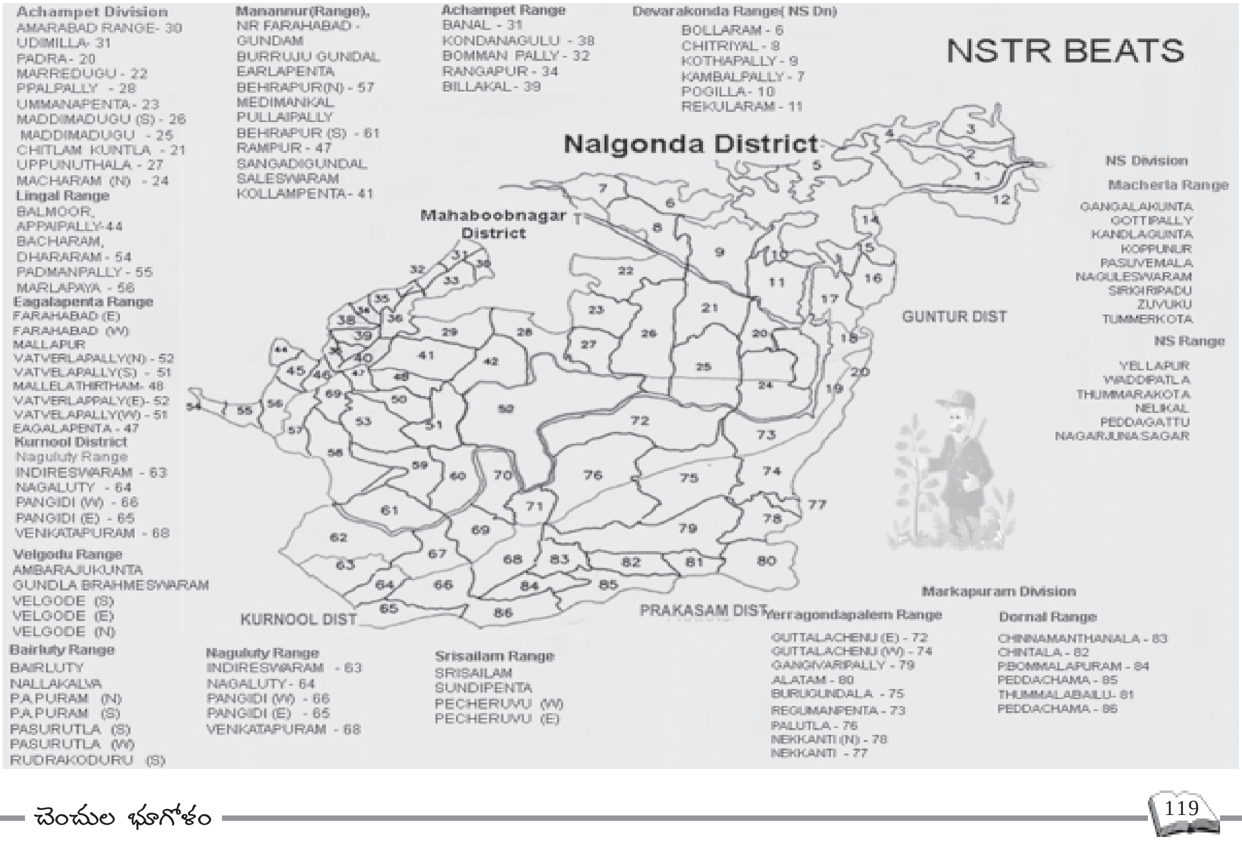

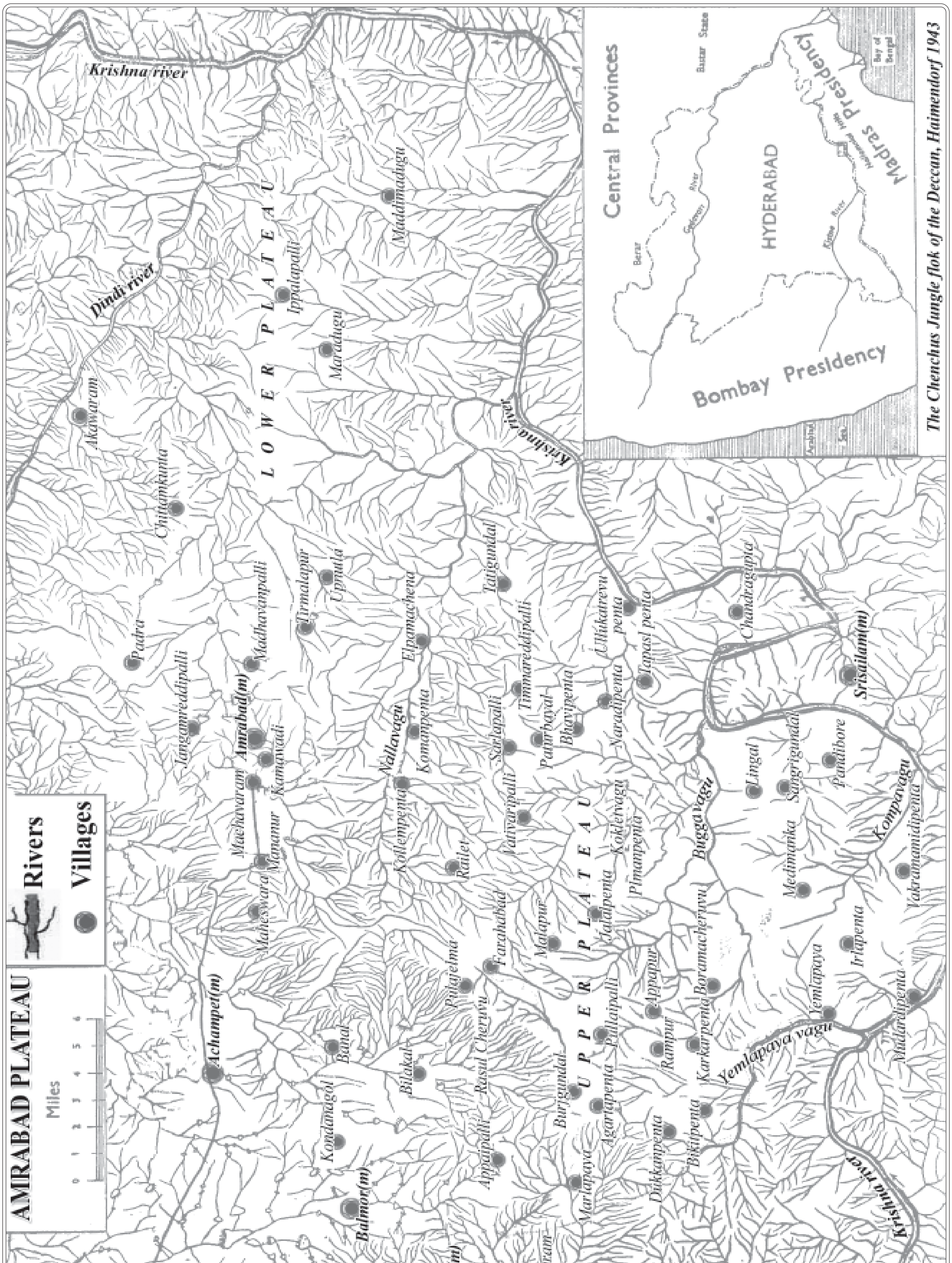

The Chenchus Jungle flok of the Deccan, Haimendorf 1943